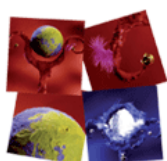

J A A R V E R S L A G

] Werkingsverslag 2008 [
] Werkingsplan 2009 [

VBJK

Expertisecentrum voor
opvoeding en kinderopvang

Raas Van Gaverestraat 67A • B-9000 Gent
Tel. +32(0)9/232 47 35 • Fax +32(0)9/232 47 50
info@vbjk.be • www.vbjk.be

INHOUD

WERKINGSVERSLAG 2008

VOORWOORD	9
ORGANISATIESTRUCTUUR	11
1. OVERZICHT VAN DE VERKOOP EN VERSPREIDING VAN DE TRAININGSMATERIALEN	13
Verkoop video's /dvd's.....	13
Verkoop boeken en trainingsmaterialen.....	14
Het documentatiecentrum.....	16
Website VBJK.....	16
2. ADVIESVERLENING.....	17
Task force Kwalificatievereisten Kinderopvang.....	17
Platform vernieuwde kinderopvang.....	17
Netwerk ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders.....	17
360° om je heen: een werkgroep over jonge kinderen en kunst.....	17
Voorzitter Lokaal Overleg Gent	17
3. HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL	19
3. 1. Over het verhogen van de professionaliteit van de medewerkers en het verbeteren van de kwaliteit van de voorzieningen	19
Slotevenement van Equal-project ecce ama!	19
Studiedag voor proefprojecten CKO (centra voor kinderopvang)	20
Visietekst van Kinderen in Europa over voorzieningen voor jonge kinderen.....	21
Boek en DVD 'Ontvlambare vingers'	21
Project Zig-Zag	22
Vorbereiding Handleiding 'Documenteren'	23
Taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang.....	23
Begeleiding Vlaams proefproject in haalbaarheidsstudie over de terbeschikkingstelling van crèches voor de NMBS-holding	24
Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel.....	24
Artikels VBJK op website.....	25
3. 2. Over het omgaan met diversiteit	26
Studiedagen inclusieve opvang van kinderen met specifieke zorgbehoefte.....	26
Vertaling Handleiding Inclusie	26
Handleiding voor verantwoordelijken over de sociale functie van Kinderopvang	26
Het Brusselse project Sociale functie van de Kinderopvang	27
Toeleiding van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang: verspreiding van de film Childcare Stories	27
Mannen in de kinderopvang en het betrekken van vaders	28
Europese projecten in samenwerking met het DECET-netwerk.....	29

3.3. Over opvoeden.....	32
Publicatie artikels over kinderopvang en opvoedingsondersteuning.....	32
Publicatie artikels over 'Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders'	32
4. EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG	33
KIDDO, het Pedagogisch Tijdschrift voor de kinderopvang.....	33
Children in Europe / Kinderen in Europa	34
5. ONDERWIJS EN OPLEIDING	35
Opleiding Begeleider Kinderopvang ondersteunen.....	35
De sociale functie van kinderopvang integreren in het vormings- opleidings- en bijscholingsaanbod.....	35
Een eigentijds opleidingsinstrument voor onthaalouders	36
Kinderopvang in het Hoger Onderwijs	36
Kinderopvang in het Universitair Onderwijs	37
6. ONDERZOEK.....	39
Europees onderzoek: Kwaliteitscriteria inzake omgaan met diversiteit.....	39
Europees onderzoek: Een internationaal perspectief op professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen	39
Onderzoek naar modellen in de buitenschoolse kinderopvang.....	41
7. PUBLICATIES VAN VBJK-MEDEWERKERS.....	43
Advies.....	43
Artikelen.....	43
Artikelen in KIDDO	44
Bijwonen conferenties en studiedagen.....	45
Film.....	46
Internationale redactievergaderingen kiddo en kinderen in Europa	46
Key notes en lezingen op studiedagen en congressen.....	46
Lezingen en debatten	48
Medewerking aan mediaproducties	48
Organiseren van buitenlandse studiebezoeken	48
Trainingen, lessen aan studenten	49
Wetenschappelijke artikelen	49
Workshops en debatten	50
8. FINANCIËEL VERSLAG.....	51
8.1 Balans	51
8.2 Resultatenrekening	53
8.3 Saldo 31 december 2008.....	57
8.4 Jaarrekening	58
BIJLAGE 1.....	72
STOP, Steunpunt en Trainingscentrum Opvoeding.....	72

WERKINGSPLAN 2009

1. ADVIESVERLENING	77
Platform vernieuwde kinderopvang	77
Lokaal Overleg Gent.....	77
Expertengroep over taalontwikkeling en meertaligheid (nog op te starten)	77
Competentiebeleid kinderopvang	77
2. HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL	79
2.1. De sociale functie van kinderopvang	79
‘Training of the trainers’ over ‘kinderopvang met sociale functie’	79
Studiedag over proefprojecten CKO	80
Sociale functie van de kinderopvang, leren van elkaar	80
2.2 Buitenschoolse opvang via netwerken	81
‘Ontmoetingsplaatsen’ voor kinderen en ouders	82
2.3 Voorzieningen toegankelijk maken voor vaders.....	83
3. COMPETENTIEBELEID VOOR DE BEGELEIDERS	85
Professionalisering onthaalouders (aangesloten bij dienst en zelfstandige)	85
Een audiovisuele geschiedenis van de kinderopvang	86
Ontwikkelen van competenties bij begeleiders in een context van diversiteit.....	86
Zig-Zag: het aanleren van actiegerichte competenties	87
Taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang.....	88
KIDDO-dag	88
Opleiding Kinderzorg en Hoger Beroepsonderwijs.....	89
Kinderopvang in het Hoger Onderwijs	90
Kinderopvang in het Universitair Onderwijs	90
Joint Learning Initiative on Children and Ethnic Divisions.....	91
4. EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG	93
KIDDO, het pedagogisch tijdschrift voor de kinderopvang.....	93
Children in Europe / Kinderen in Europa	93
5. BEGROTING 2009	95
5.1 Begroting Partnerschap Kind en Gezin – VBJK.....	95
5.2 Begroting STOP	97

] Werkingsverslag 2008 [

Expertisecentrum voor Opvoeding & Kinderopvang

VBJK is partner van Kind & Gezin

VOORWOORD

Aflopen jaar werd het ecce ama!-project afgesloten. ecce ama! was een intensief samenwerkingsverband, opgestart in 2005 tussen Kind en Gezin, de Landelijke Kinderopvang, de steden Gent, Antwerpen en Brugge, het OCMW van Brugge, het Vormingscentrum voor Opvoeding en Kinderopvang, de Koepel van Buurt- en Nabijheidsdiensten, de Dienst Onthaalgezinnen van Brugge, de Pedagogische Begeleidingsdienst van Gent en VBJK. De Europese middelen uit het EQUAL-programma en de constructieve samenwerking met de partners hebben van 2008 een topjaar gemaakt. Dit geldt zowel voor het aantal producten, de kwaliteit als de disseminatie ervan. VBJK speelde als promotor een sleutelrol bij de uitgave van deze producten. Er verschenen het voorbije jaar vier boeken bij het expertisecentrum. Daarnaast werd een blended learningprogramma voor onthaalouders ontwikkeld. Dit programma bevat een introductie cursus, een e-learningprogramma en een methodiekenmap.

Van Kinderopvang met een sociale functie werden meer dan 1000 exemplaren verdeeld. Ook van *Ontvlambare Vingers* gingen er bijna 500 exemplaren over de toonbank. Als we alles optellen, werden 4500 VBJK-producten verdeeld: een absoluut record. Ook het aantal KIDDO-abonnees in Vlaanderen steeg. Bovendien verzorgde VBJK de redactie van een themanummer van het tijdschrift Kinderen in Europa, over professionaliteit. Het tijdschrift werd verspreid in 13 Europese landen, op 30.000 exemplaren. 3000 ervan bereikten betrokken praktijkmedewerkers in Vlaanderen en Nederland. Het ecce ama-project werd in april 2008 succesvol afgesloten met een slotcongres. Er namen zo'n 600 mensen aan deel.

In 2008 werd binnen VBJK ook een doctoraatsproefschrift afgewerkt over professionaliteit in de beroepen voor jonge kinderen. De resultaten van dit onderzoek werden gedissemineerd via een Engels en een Nederlandstalig boek, tal van artikelen en een twintigtal lezingen in Vlaanderen, Italië, Noorwegen, Servië, Hongarije, Frankrijk en Nederland. Ook de website van VBJK werd in 2008 vernieuwd. Een hedendaags design en functionele opbouw maken de producten van VBJK voortaan nog een stuk toegankelijker voor de bezoekers.

We kunnen besluiten dat 2008 een bijzonder vruchtbaar jaar is geweest voor ons expertisecentrum. Onze oprechte dank gaat dan ook uit naar iedereen, zowel de medewerkers als de partners, die hiertoe hebben bijgedragen.

Jan Peeters
Algemeen coördinator

ORGANISATIESTRUCTUUR

ALGEMENE VERGADERING

mevr. Heremans
mevr. Piette
mevr. Van Herreweghe
de heer Verdonck
mevr. Nielandt
+ de leden van de Raad van Bestuur

Vlaams Welzijnsverbond
POI De Duizendpoot
DOG Berlare
Dienst Kinderopvang, Stad Gent
Universiteit Hasselt

RAAD VAN BESTUUR

Leden: de heer Vandenbroeck, voorzitter
prof. Baekelmans
mevr. Cloet
prof. De Bie
mevr. De Caigny

mevr. Depreitere

mevr. Brumagne
de heer Masschelein
mevr. Van Wellen
mevr. Vanden Broucke
mevr. Devos
mevr. Schillemans
prof. Vandemeulebroecke
de heer Verbeke, penningmeester

Universiteit Gent
Expert
Vlaams Welzijnsverbond
Universiteit Gent
Vlaamse Werkgroep Diensten voor
Opvanggezinnen
Vlaamse Vereniging van Particuliere
Kinderopvang
Landelijke Kinderopvang
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
Pluralistisch Platform Jeugdzorg
Vlaams Welzijnsverbond
Vlaams Welzijnsverbond
Stad Antwerpen
Katholieke Universiteit Leuven
Gemeentelijke & stedelijke kinderdagverblijven

WAARNEMERS

de heer Peeters
mevr. Keersmaekers
mevr. Cooreman

vertegenwoordiger van de staf VBJK
vertegenwoordiger van Kind & Gezin
vertegenwoordiger van Kind & Gezin

PERSONEEL

VASTE STAF:

Peeters Jan (voltijds)

Taak: wetenschappelijk medewerker –
coördinator

Van der Mespel Sandra (4,5 dg tot 30/11)

Taak: educatief medewerker

Vervaet Veerle (3,5 dagen/wk)

Taak: educatief medewerker

Boudry Caroline (4 dagen/wk)

Taak: educatief medewerker

Claesen Renilde (3,5 dagen/wk)

Taak: educatief medewerker

Ziek vanaf 15/9)

Van Eeghem Benedikte (voltijds,

Taak: educatief medewerker

sinds 1/04 terug uit zwangerschapsverlof)

Bruggeman Mieke (halftijds, tot 8/12)	Taak: educatief medewerker
Van Laere Katrien (voltijds)	Taak: educatief medewerker
De Weyer Wendy (voltijds vanaf 1/10)	Taak: educatief medewerker
Demeyer Sylvie (4 dagen/wk)	Taak: administratief medewerker
Willaert Veroniek (5 dagen/wk)	Taak: administratief medewerker
De Boeck Carla (2,5 dagen/wk tot 30/06)	Taak: administratief medewerker

PROJECTEN:

1. STOP

De Mey Wim (70%)	Taak: educatief medewerker
Merlevede Els (halftijds)	Taak: trainer
Winters Suzy (Tijdkred. tot 16/7, 4/5 tot 30/09 en vanaf 1/10 halftijds)	Taak: trainer
Cappelle Lien (voltijds)	Taak: trainer
Neyens Tine (70% vanaf 1/9)	Taak: trainer
Messiaen Vera (voltijds, halftijds vanaf 01/09)	Taak: trainer gedetacheerd onderwijs

2. Sociaal beleid

Vervaet Veerle	Taak: educatief medewerker
Boudry Caroline (tot 30/08)	Taak: educatief medewerker
Van Laere Katrien (vanaf 01/09)	Taak: educatief medewerker

3. ESF-EQUAL: ECCE AMA

Peeters Jan	Van der Mespel Sandra
Claesen Renilde	Bruggeman Mieke
Vervaet Veerle	Boudry Caroline
Van Laere Katrien	Willaert Veroniek
Demeyer Sylvie	

1

OVERZICHT VAN DE VERKOOP EN VERSPREIDING VAN DE TRAININGSMATERIALEN

In 2009 werden dank zij het ecce ama-project niet minder dan 4 boeken uitgegeven door VBJK en dit is een absoluut record. Een van deze publicaties Sociale functie is het resultaat van een intense samenwerking van gedreven ecce ama-partners. In de verkoop en de distributie zien we duidelijk het effect van de uitgave van deze vier nieuwe boeken. De verkoop en de distributie van boeken en brochures die door VBJK worden uitgegeven is nog nooit zo groot geweest: 2543 in Vlaanderen en 1641 in Nederland, samen meer dan 4184 boeken en brochures. Grote uitschieters zijn het boek "kinderopvang met sociale functie", dat enkele maanden na zijn verschijnen al uitverkocht werd, het boek "Pedagogisch management" kinderopvang in Nederland, de brochure "inclusieve kinderopvang" en "Ontvlambare Vingers". Ook KIDDO deed het afgelopen jaar goed en ook het tweede nummer van Kinderen in Europa werd breed verspreid in Vlaanderen en Nederland. Opvallend is dat een aantal publicaties die in Vlaanderen over hun hoogtepunt heen zijn , het nog uitstekend doen in Nederland (Blik van de yeti, Spiegeltje en Gepeuter).

Verkoop video's /dvd's

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Gepeuter in beeld	18	12	27	22	13	4	-	-	1
How good it is to be you	9	11	8	36	1	-	-	-	-
Het beste van jezelf	3	7	8	6	1	-	-	-	-
Adoptie, doodgewoon anders	5	3	2	-	-	-	-	-	-
Respect voor diversiteit	22	11	23	9	1	-	-	-	-
Samen met een boek	38	6	21	-	65	7	-	5	-
Creatief omgaan met kwaliteit	59	15	25	20	62	90	-	10	5
Opvangouders pedagogiek	-	7	47	13	5	5	-	-	70
A man without culture...	-	-	53	13	3	8	-	11	8
Wiegelied voor Hamza (VBJK)				39	46	8	3	2	-
Wiegelied voor Hamza (NL)				61	5	-	-	-	-
dvd Wiegelied voor Hamza					494	166	34	32	129
dvd Childcare Stories							512+	629	94
							472*	297*	300**
Totaal	155	73	214	219	696	288	1021	986	607

* gratis exemplaren

** exemplaren uitgedeeld op de regiodagen

Verkoop boeken en trainingsmaterialen

Verkoop in België

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Publicaties									
Kinderopvang thuis	206	204	138	162	155	151	134	34	-
Kinderopvang in groep	33	42	186	34	39	34	32	30	19
Kind aan huis	248	175	156	121	124	-	-	-	-
Gepeuter (België)	51	33	38	43	74	119	118	154	122
De school is uit	284	282	245	185	188	20	-	-	-
Respect voor diversiteit	28	17	15	16	17	10	6	8	1
Ouderparticipatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blik van de Yeti	98	69	128	24	34	15	103	10	8
Preventie antisociaal gedrag	15	32	16	16	52	9	12	1	-
Spiegeltje, spiegeltje	-	105	107	78	106	11	16	15	14
Familie	-	-	30	25	37	265	15	87	29
Van Gent naar de wereld	-	-	-	0	156*	3+61*	-	-	-
From Gent out into the world	-	-	-	-	289*	89*	-	-	-
Instream allochtonen in 7de jr. KZ	-	-	-	-	30*	-	-	-	-
In verzekerde bewaring	-	-	-	-	433**	23	105	7	90
Samen sterker terug op pad	-	-	-	-	-	139	35	26	16
Pedagogisch management	-	-	-	-	-	119+54*	154	44	20
Kinderopvang sociale functie									1115
Ontvlambare vingers									234
The Construction of a new prof.									178
De warme professional									68
Subtotaal	992	966	1059	704	1734	1122	730	416	1914
Brochures									
Flexibiliteit	24	13	21	13	7	-	-	-	-
Ontluikende geletterdheid	5	4	6	7	11	2	3	4	-
Kind in de 21e eeuw	16	18	14	8	13	5	14	9	-
Handleiding Flexibele kinderopvang	-	-	-	-	531*	6	6	-	-
Handleiding Buurtgerichte KO	-	-	-	-	577*	-	-	-	-
Handleiding Mannen en vrouwen...	-	-	-	-	340	-	-	-	-
Ouderparticipatie: ook voor vaders							4	300*	44
									782**
									78
Inclusieve Kinderopvang									750**
									448*
Subtotaal	45	35	41	28	1479	13	354	1667	625
Cd-rom ouders en diversiteit	66	42	17	9	27	13	20	71	4
Andere	66	42	17	9	27	13	-	-	-
Subtotaal	66	42	17	9	27	13	20	71	4
Totaal	1103	1043	1117	741	3213	1148	1104	2154	2543

*: verspreiding van gratis publicaties

** : waarvan telkens 750 ex. via Kind en Gezin

***: waarvan +/-220 ex. gratis aan medewerkers Ecce Ama project

Verkoop in Nederland

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Gepeuter	404	197	188	229	175	130	108	132	207
Blik van de Yeti	465	343	353	309	219	300	155	393	303
Spiegeltje	-	426	296	224	281	235	525	459	379
In verzekerde bewaring	-	-	-	-	77*	124	98	53	10
Van Gent naar de wereld	-	-	-	-	19	-	-	-	-
Pedagogisch management	-	-	-	-	-	91	155	119	583
Samen sterker terug op pad							61	52	92
Ontvlambare Vingers									353
Construction of a new profession									67
Totaal	869	966	837	762	771	880	1102	1208	1994

KIDDO- abonnementen (zie hoofdstuk 4)

KIDDO-abonnees

in 2007:

België 1794

Nederland 1971

totaal 3765

KIDDO-abonnees

in 2008:

België 1906

Nederland 1750

totaal 3656

Kinderen in Europa - verspreiding

Het eerste nummer van 2008 van Kinderen in Europa werd op tweehonderdtal exemplaren verdeeld in Vlaanderen en 1000 in Nederland. Het tweede nummer waarvan een medewerker van VBJK gastredacteur was, werd in tweeduizend exemplaren verdeeld in Vlaanderen en in 1000 in Nederland. Het aantal abonnees blijft beperkt, dit heeft te maken met het feit dat er slechts twee nummers per jaar worden aangemaakt.

Kinderen in Europa -abonnees:

in 2007: 28

in 2008: 42

Het documentatiecentrum

Het documentatiecentrum van VBJK is sinds het najaar van 2008 gedigitaliseerd. VBJK nam deze beslissing om ontleners, educatief medewerkers en betrokkenen nog beter ten dienste te zijn. Via de website www.vbjk.be kunnen bezoekers een kijkje nemen in de bibliotheekcatalogus. Ze kunnen er nagaan of een specifieke titel op dit moment ontleend kan worden of niet. Is dat wel het geval, dan wordt met het secretariaat een afspraak gemaakt om het boek of naslagwerk op te halen. Gedurende die ontleentermijn geeft de website aan dat het werk tijdelijk niet beschikbaar is in de bibliotheek. Deze vernieuwde aanpak zorgt voor een meer gestroomlijnde administratie en een vereenvoudigd uitleenbeleid.

Alle publicaties blijven verder ook inkijkbaar in de 'fysieke' bibliotheek van VBJK, op afspraak.

Als uitbreiding op de bibliotheek heeft de website van VBJK voortaan ook een uitgebreide downloadpagina. Daar kunnen bezoekers artikels, congresstukken, workshops en andere bijdragen van medewerkers raadplegen of gratis downloaden. Ook een groot aantal VBJK-publicaties zijn beschikbaar voor download in pdf-formaat. Op die manier willen we alle betrokkenen uit de sector makkelijker toegang geven tot ons publicatiebestand.

Het publiek dat publicaties en naslagwerken ontleent bij VBJK is een constant gegeven. Het documentatiecentrum bereikt in de eerste plaats educatief medewerkers (hetzij intern, hetzij extern). Daarnaast wordt het centrum vaak geraadpleegd door studenten, leerkrachten, docenten en mensen uit het werkveld van kinderopvang en/of opvoeding.

Website VBJK

De website van VBJK is door de jaren heen steeds belangrijker geworden als communicatiekanaal. In 2007 stelden we vast dat de site niet meer kon voldoen aan de verwachtingen van onze gebruikers en doelgroep. Daarom werd in het voorjaar van 2008 beslist om een nieuwe site te ontwikkelen, gebaseerd op CMS of Content Management System. Deze technologie laat alle medewerkers van VBJK toe om wijzigingen door te voeren op bepaalde pagina's van de website.

Voor deze opdracht werkte VBJK samen met webontwikkelaar DotProjects. DotProjects ontwierp een nieuw design voor de site, en ontwikkelde een aantal modules die het beheer van de bibliotheek, bestellingen van publicaties en inschrijvingen voor conferenties vergemakkelijken. De nieuwe site van VBJK bestaat uit een Nederlandstalig luik. Daarnaast is er een Engelstalige site, waarop ook VBJK-uitgaven in Frans, Duits, Spaans en Italiaans worden voorgesteld.

Projectverantwoordelijken: Sylvie Demeyer (coördinatie) & Benedikte Van Eeghem (eindredactie)

2

ADVIESVERLENING

Task force Kwalificatievereisten Kinderopvang

Deelnemer voor VBJK: Jan Peeters

Platform vernieuwde kinderopvang

Deelnemer voor VBJK: Jan Peeters

Netwerk ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders

Voorzitter: Sandra Van der Mespel

360° om je heen: een werkgroep over jonge kinderen en kunst

Deelnemer voor VBJK: Caroline Boudry

Voorzitter Lokaal Overleg Gent

Jan Peeters

3

HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL

3. 1. Over het verhogen van de professionaliteit van de medewerkers en het verbeteren van de kwaliteit van de voorzieningen

Slotevenement van Equal-project ecce ama!

Dit evenement omvatte zowel een Europese conferentie als een KIDDO-dag. Beide deelevenementen bestonden uit lezingen en workshops en een video-installatie .

Europese conferentie 'Kwaliteitsjobs voor de kinderopvang'

Doelstelling

Een brede discussie in gang zetten over de toekomst van het beroep begeleider kinderopvang in Vlaanderen. Deze professionaliseringsdiscussie wordt gevoed via nationale en internationale voorbeelden van good practices. Tegelijkertijd worden de resultaten en producten van het ecce ama!-project voorgesteld aan een breder publiek.

Resultaat

De Europese conferentie werd door VBJK georganiseerd in samenwerking met Kind en Gezin en de stuurgroepleden van ecce ama!. De conferentie vond plaats op 21 en 22 april 2008 in Brussel. Beleidsverantwoordelijken, directies van voorzieningen, opleidingsverstrekkers, onderzoekers uit verschillende Europese landen, Vlaanderen, Wallonië, Duitsland, Litouwen, Frankrijk, Luxemburg, het Verenigd Koninkrijk en Nieuw-Zeeland (TCA, DECET,...) namen eraan deel. De eerste dag waren er 168 deelnemers en de tweede dag waren er 181 deelnemers.

Key persons zoals de Vlaamse Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse Minister van Werk, Onderwijs en Vorming, de Vlaamse Minister van Sociale Economie en Gelijke Kansen en de administrateur-generaal van Kind & Gezin waren betrokken bij de conferentie. De mediabelangstelling voor het thema van de conferentie was groot: er kwam verslaggeving op Radio 1 en Q-music, in De Standaard en De Zevende Dag. Daardoor heeft de conferentie een duidelijke impact gehad op het professionaliseringsdebat in Vlaanderen. Het besef groeide dat Vlaanderen de enige regio is van de ons omringende landen, die zich in een tendens van de professionalisering bevindt. Door de conferentie groeide er een draagvlak om hier iets aan te doen (bijv. binnen het Platform Vernieuwde kinderopvang).

KIDDO-dag "Werken in de kinderopvang, vroeger en nu."

Doelstelling

Begeleiders van kinderen en iedereen die met jonge kinderen wil werken, ideeën aanreiken om een discussie in gang te zetten over de invulling van hun beroep.

Resultaat

De KIDDO-dagen vonden plaats op 23 en 26 april 2008 in Brussel. De eerste KIDDO-dag telde 128 deelnemers, de tweede 153. Beide dagen waren opgebouwd rond het thema 'Werken in de kinderopvang, vroeger en nu.' Het werk in de kinderopvang is steeds in beweging. We staan momenteel voor tal van uitdagingen, zoals de toegankelijkheid van de kinderopvang verbeteren, kinderen met specifieke zorgbehoeften opvangen, samenwerken met moeders en vaders, samenwerken met de buurt. Via praktijkverhalen, workshops en discussies hebben onthaalouders en begeleiders stil gestaan bij hun job in het verleden én in de toekomst. Hoe zag de job er vroeger uit? Welke uitdagingen zijn er vandaag? Hoe moeten we ze aanpakken?

Video-installatie van 21 tot 26 april in de Kind en Gezin Academie in Brussel

Doelstelling

Een inzicht geven in de evolutie van de invulling van het beroep 'medewerker kinderopvang' tijdens de voorbije dertig jaar. Een eerbetoon brengen aan de praktijkmensen die een actieve rol hebben gehad als *actors of change* in dit proces.

Resultaat

Speciaal voor de Europese ecce ama!-conferentie en de KIDDO-dagen werd een video-installatie gemaakt waarbij op 19 videoschermen een overzicht te zien was van hoe kinderverzorgsters/begeleiders en onthaalouders aankeken tegen hun job, van de jaren zeventig tot nu. De opbouw van de video-installatie is gebaseerd op de studie 'Internationaal perspectief op professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen' van Jan Peeters.

De installatie werd opgesteld in vier kamers en de deelnemers konden tijdens een workshop 'zappen' doorheen de tweeënhalf uur video-opnames die allemaal een deelaspect van professionaliteit in een bepaalde periode belichtten.

Voor meer informatie over het ecce ama!-slotevenement: zie bijlage 3.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Jan Peeters, Katrien Van Laere, Caroline Boudry en Sandra Van der Mespel

Financiering: ESF-Equal, cofinanciering Vlaams Ontwikkelingspartnerschap van ecce ama!, Bernard van Leer Foundation

Studiedag voor proefprojecten CKO (centra voor kinderopvang)

Doelstelling

De sectorale voorbeelden van *interesting practice* aanleveren die moeten helpen bij de

hervorming van de sector (CKO's). De studiedag tracht de eerste resultaten van de CKO-pilootprojecten voor te stellen aan de bredere sector.

Doelgroepen

De studiedag richt zich tot de medewerkers die deelnemen aan de proefprojecten, zij die niet geselecteerd werden en alle geïnteresseerden binnen de sector.

In overleg met Kind en Gezin werd besloten om de studiedag over de CKO-proefprojecten uit te stellen tot in 2009. Het veranderingsproces dat de proefprojecten teweegbrachten was nog te veel in evolutie om tot disseminatie naar de hele sector over te gaan. Bovendien kregen de proefprojecten een verlenging van de bevoegde minister: een extra argument om de studiedag naar 2009 te verschuiven.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Jan Peeters

Financiering: partnerschapsakkoord

Visietekst van Kinderen in Europa over voorzieningen voor jonge kinderen

Doelstelling

Een discussie in Vlaanderen op gang brengen over de tekst 'Voorzieningen voor jonge kinderen: De ontwikkeling van een Europese aanpak' van het Europees netwerk Kinderen in Europa. In deze discussie wil VBJK zowel beleidsverantwoordelijken als de sector zelf betrekken.

Resultaat/Product

De tekst werd vertaald in het Nederlands en voorgelegd aan de raad van bestuur van VBJK. Vervolgens werd de vertaling op enkele punten aangepast.

Op 10 april werd de tekst voorgesteld aan een vijftigtal vertegenwoordigers van de Europese Commissie en van verschillende Europese NGO's. De tekst kreeg de goedkeuring van boards van belangrijke NGO's als ISSA (International Step by Step Association) en Eurochild.

De tekst werd vervolgens in heel Europa bediscussieerd door tal van nationale organisaties. Voor een gedetailleerd verslag van de acties in andere landen verwijzen we naar het verslag van Children in Europe.

De tekst werd goedgekeurd door de Raad van bestuur van VBJK en door VCOK. Het raadgevend comité van Kind en Gezin besprak de tekst op voorstel van de administratie van Kind en Gezin.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Jan Peeters

Financiering: partnerschapsakkoord

Boek en DVD 'Ontvlambare vingers'

Doelstelling

In het kader van doelstelling 2 binnen het ecce amal-project (*sociale functie in de kinderopvang*) zijn er tal van voorbeelden om de sociale functie van de kinderopvang op een laagdrempelige manier ingang te doen vinden. Naar analogie met de aanpak uit Noord-Italië (Reggio, Pistoia, Genua, Bologna,...) willen we een pedagogisch model

ontwikkelen en bekend maken, dat gebaseerd is op het betrekken van ouders en de buurt via kunstzinnige activiteiten voor kinderen in kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang.

Product

In 2008 werd het boek 'Ontvlambare vingers' met bijhorende DVD gepubliceerd. Deze publicatie geeft ideeën en praktische tips om met de kinderen, de ouders en de buurt aan de slag te gaan vanuit een artistieke invalshoek. Bij het boek hoort een DVD met bijdragen van onder meer choreograaf Alain Platel, waarin hij na observatie van jonge kinderen een dansproductie maakt. Hij kijkt samen met de ouders naar de bewegingen van hun kind. Deze informatie inspireert Platel en een beroepsdanser om een interactie tussen danser, kinderen en ouders te creëren. De danser ontwikkelt een hedendaagse choreografie, vertrekkend van de prille bewegingen van jonge kinderen. Een tweede film illustreert het werk van de beeldhouwster Nadine De Meester, die samen met kinderen van een naschoolse opvang en de buurt een beeld maakt.

Disseminatie

19 maart 2008: Premiere film op bijeenkomst 'Repenser l'éducation' in Lyon.

21 en 22 april 2008: De DVD 'Ontvlambaar' werd op de conferentie *ecce ama!*, kwaliteitsjob voor de kinderopvang voorgesteld.

23 en 26 april 2008: Het boek en de DVD 'Ontvlambare vingers' wordt tijdens de KIDDO-dagen in een workshop voorgesteld.

21 mei 2008: Persvoorstelling 'Ontvlambare vingers.'

28 mei 2008: Interview: Ramblas, Radio 1, 'Ontvlambare vingers'.

15 en 16 mei Lyon ; ESSSE, éducateur des jeunes enfants, L'art plastique et la respect pour la diversité

10 oktober 2008: Vorming 'Ontvlambare vingers', VGC Brussel, voor medewerkers kinderdagverblijven.

11 oktober 2008: Openbare bibliotheek Gent, in het kader van de Boekenweek: lezing 'Ontvlambare vingers' voor ruim publiek.

28 november 2008: Ontwerp 'Train de trainers' ontvlambare, interne reflectiegroep.

1 december 2008: Vorming 'Ontvlambare vingers', VCOK Brussel, voor medewerkers kinderdagverblijven.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Caroline Boudry en Herwig Deweerdt

Financiering: ECCE AMA doelstelling 2, partnerschapsakkoord, Bernard van Leer Foundation

Project Zig-Zag

Doelstelling

Het pedagogisch begeleidingsproject Zig-Zag wil de pedagogische praktijk in de kinderopvang zichtbaar en bespreekbaar maken, met als doel de pedagogische kwaliteit te verbeteren.

Proces

Er werd vertrokken vanuit de visie dat de samenwerking tussen ouders, kinderen en medewerkers in de kinderopvang aan de basis ligt van een kwalitatieve opvang. Pedagogisch documenteren (Rinaldi, 2005) werd als methodiek gebruikt om te reflecteren over het eigen handelen.

Dit traject liet zich inspireren door het gedachtegoed van Loris Malaguzzi, de DECET-publicatie 'Zin verlenen aan praktijk' en de visie van Ferre Laevers over de betrokkenheid en het welbevinden van jonge kinderen.

De pedagogische begeleiders van PBD Gent, Patjoepelke, VCOK en VBJK komen geregeld bijeen om het proces te evalueren.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerders: Caroline Boudry

Financiering: voor Vlaanderen: partnerschapsakkoord, Stad Gent, UZ Gent

Vorbereiding Handleiding 'Documenteren'

Doelstelling

Een handleiding ontwerpen om de sector een kader en praktijkvoorbeelden aan te reiken over de pedagogische methode van 'documenteren' in de kinderopvang.

Proces

Een team van pedagogische begeleiders ontwerpt een visietekst over de rol van pedagogisch documenteren. Bijzondere aandacht gaat naar de sociale functie van de kinderopvang waarbij verhalen, foto's en observaties de communicatie met kinderen en ouders mogelijk maken. Verder staan het overleg via deze pedagogische documentatie binnen het team en het reflecteren over de eigen competentie als medewerker, centraal in deze aanpak.

In oktober 2008 worden pedagogen en medewerkers uit Pistoia door VBJK in Gent uitgenodigd. Annalia Galardini geeft een lezing over het beleid voor onderwijs en kinderopvang in Pistoia, de rol van de 'pedagogista' en het belang van 'pedagogische documentatie'.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerders: Caroline Boudry en Sandra Van der Mespel

Financiering: partnerschapsakkoord

Taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang

Doelstelling

In samenspraak met de sector kinderopvang en experts in taalontwikkeling en meertaligheid, een visie ontwikkelen op taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang. Daarnaast willen we inspirerende praktijkvoorbeelden aan de sector ter beschikking stellen.

Resultaat

- Een visietekst over taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang.
- Voorzitten van de stuurgroep Nederlands in een meertalige omgeving, een initiatief van de VGC, waarin verschillende taalkundigen, K&G, VBJK en verschillende medewerkers kinderopvang zetelen.
- Onderzoek voor het ontwikkelen van een DVD in opdracht van VGC. Enkele kinderdagverblijven werden bevraagd over hun taalbeleid, met aandacht voor communicatie en het op gang brengen van een dialoog voor meertalige gezinnen. Er werden enkele observaties gemaakt van dagelijkse interacties tussen de kinderen onderling en de interacties tussen begeleidsters en kinderen. Aan de hand van deze informatie werd aan de stuurgroep met experts een draaiboek voorgesteld voor de DVD

'Het kind in een meertalige omgeving'. De opnames startten in september 2008. Caroline Boudry nam de productie van de film voor haar rekening. De première van de film wordt in 2009 gepland.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel
Projectuitvoerders: Sandra Van der Mespel, Jan Peeters, Caroline Boudry
Financiering: VGC, partnerschapsakkoord

Begeleiding Vlaams proefproject in haalbaarheidsstudie over de terbeschikkingstelling van crèches voor de NMBS-holding

Doelstelling

VBJK is betrokken in het onderzoek naar de haalbaarheid van de oprichting van kinderdagverblijven door de NMBS. Samen met CERE (Centre d'Expertise et de Ressources pour l'Enfance asbl) onderzoekt VBJK in opdracht van NMBS-holding wat de mogelijkheden zijn om hun reizigers en/of personeelsleden te voorzien van kinderopvang.

Na een eerste fase van het project (2007), waarbij NMBS-holding geïnformeerd werd via een rapport opgesteld door CERE en VBJK, worden er in een tweede fase (2008) twee proefprojecten opgericht.

Resultaat

Op basis van het rapport heeft de NMBS beslist twee proefprojecten verder uit te bouwen in 2009. VBJK staat in voor het opvolgen van het Vlaamse proefproject. Kandidaat voor het Vlaamse proefproject is Kinderdagverblijf De Biotoop te Gent.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters
Projectuitvoerder: Wendy De Weyer
Financiering: CERE

Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel

Doelstelling

Het hoofddoel van het kinderopvangplan van het Brusselse Gewest, dat goedgekeurd werd in 2007, is de voorschoolse kinderopvang uit te breiden met 2600 plaatsen tegen 2009. In nauw overleg met de VGC staat VBJK in voor de ondersteuning van de projecten die onder de verantwoordelijkheid van Kind en Gezin vallen.

Resultaat

In 2008 nam VBJK deel aan verschillende Task Force bijeenkomsten, gecoördineerd door CERE. Deze vergaderingen vonden in 2008 plaats op 28 januari, 21 april, 4 juli en 19 december.

VBJK volgde het proces mee op en pleegde overleg met de VGC om ook Nederlandstalige initiatiefnemers warm te maken om een aanvraag in te dienen. De VGC nam in 2008, met ondersteuning van het VBJK, een bijkomend initiatief om projecten op te starten voor de uitbreiding van de Nederlandstalige kinderopvang.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters
Projectuitvoerder: Wendy De Weyer
Financiering: Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Artikels VBJK op website

Doelstelling

Vlot toegankelijk maken van beschikbare informatie over kwaliteit in de kinderopvang.

Resultaat

Artikels, workshops en andere bijdragen van educatieve medewerkers die betrekking hebben op de hierboven vermelde projecten, zijn online raadpleegbaar via www.vbjk.be. Bezoekers kunnen de downloadpagina van het documentatiecentrum raadplegen en gratis artikels downloaden. Ook vroegere publicaties die betrekking hebben op nog lopende thema's/projecten zijn online beschikbaar op dezelfde pagina's.

De link met Kind en Gezin kan nog verder worden uitgewerkt. Momenteel wordt enkel naar de site van K&G verwezen op de partnerpagina.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Mieke Bruggeman, Benedikte Van Eeghem
Financiering: partnerschapsakkoord

3. 2. Over het omgaan met diversiteit

Studiedagen inclusieve opvang van kinderen met specifieke zorgbehoefte

Doelstelling

Begin 2007 verscheen de handleiding 'Inclusie van kinderen met een specifieke zorgbehoefte'. Met studiedagen voor verantwoordelijken kinderopvanginitiatieven en begeleiders wil VBJK de visie achter deze brochure uitdragen naar verantwoordelijken van voorzieningen. Te behandelen deelthema's zijn: diversiteitvisie, pedagogische werking, bondgenootschap met ouders en samenwerken met externen.

Proces

In voorjaar 2008 werden de studiedagen voorbereid samen met K&G. Kinderdagverblijven, diensten voor opvanggezinnen en IBO's die ervaring opbouwden in het werken met kinderen met een specifieke zorgbehoefte, werden gecoacht voor het geven van de workshops. Ook ouders en andere externe deskundigen brachten getuigenissen.

Resultaat

In de planning werd enkel een studievoormiddag voorzien. Omwille van de ruime interesse zijn het twee volledige studiedagen geworden. De twee dagen samen konden we rekenen op een 300-tal deelnemers. In het voorjaar 2009 wordt een derde dag voorzien op een zaterdag om ook zelfstandigen en opvanggezinnen de kans te geven kennis te maken met het thema.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Veerle Vervaet i.s.m. Kind en Gezin
Financiering: partnerschapsakkoord

Vertaling Handleiding Inclusie

Doelstelling

Op de DECET-conferentie van oktober 2007 was er veel belangstelling vanuit Frankrijk en de Franstalige gemeenschap om de brochure te vertalen. Er werd echter geen financiering gevonden om dit project te realiseren.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters
Projectuitvoerder: Mieke Bruggeman
Financiering: Le Furet, ACEPP en Stad Lyon.

Handleiding voor verantwoordelijken: "de sociale functie van kinderopvang"

Doelstelling

Het uitbouwen van de sociale functie van de kinderopvang stimuleren, door het verspreiden van de bestaande expertise inzake het realiseren van deze sociale functie. Om dit te realiseren zou een praktische handleiding uitgegeven worden waarin een 'Kwaliteitskader voor lokale diensten buurtgerichte kinderopvang' werd uitgewerkt. Dat moet ook handvaten bieden voor alle voorzieningen die de sociale functie vorm willen geven.

Resultaat

De expertise ontwikkeld in het Brusselse project 'Bruggen bouwen', in de ad hoc-werkgroep 'Sociale kinderopvang' en in de proefprojecten CKO, werd gebundeld in een inspirerende handleiding voor leidinggevenden in de kinderopvang. Ook het werk binnen de lokale diensten buurtgerichte kinderopvang werd geïntegreerd in deze handleiding: 'Kinderopvang met sociale functie. Een plaats waar kinderen, ouders, medewerkers en buurt elkaar ontmoeten'.

Het boek werd door de sector heel positief onthaald, de eerste druk was in het najaar al uitgeput. In december volgde een tweede druk (1000 exemplaren).

Projectverantwoordelijke: Veerle Vervaet

Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman, Benedikte Van Eeghem en Veerle Vervaet, ecce ama! partners

Financiering: ecce ama!

Het Brusselse project Sociale functie van de Kinderopvang

Doelstelling

Het verbeteren van de toegankelijkheid van de Brusselse kinderopvang voor kansengroepen. Kinderdagverblijven hun sociale functie laten verdiepen door overleg in regionale werkgroepen, in samenwerking en overleg met kinderdagverblijven en intermediairen uit de nabije omgeving. Daarnaast wil VBJK nog niet participerende kinderopvanginitiatieven betrekken, om het draagvlak voor het opnemen van de sociale functie te vergroten.

Proces

In 2007 werden de kinderdagverblijven van dit project zich meer en meer bewust van de noodzaak om hun sociale functie te realiseren. Zij tekenden stappenplannen uit om dit te realiseren in hun beleid. In 2008 werden de bijeenkomsten voortgezet, om ontstane samenwerkingsverbanden zowel te verdiepen als te verbreden. De kinderdagverblijven werden hiervoor regionaal samengebracht in vijf kleinere clusters. Dergelijke lokale overlegplatformen kunnen structureel ingebed worden en maken een concreet niveau van afstemming en opnamebeleid mogelijk.

Verder ondersteunde VBJK de verantwoordelijken van kinderdagverblijven vraaggericht én themagericht bij het daadwerkelijk realiseren van hun sociale functie.

Resultaat

Een overlegplatform tussen de kinderdagverblijven die werk maken van hun sociale functie en hun opnamebeleid willen aanpassen volgens sociale criteria, werd tot stand gebracht in vijf regio's van Brussel.

Netwerking tussen intermediairen en kinderopvang ter bevordering van de toegankelijkheid en voor een wederzijdse afstemming van het opnamebeleid.

Deze overlegplatforms worden in 2009 verder gezet met ondersteuning van het VBJK.

Projectverantwoordelijke: Veerle Vervaet

Projectuitvoerder: Veerle Vervaet, Caroline Boudry, Katrien Van Laere

Financiering: VGC

Toeleiding van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang: verspreiding van de film Childcare Stories

Doelstelling

De mogelijkheden van kinderopvang voor ouders en kinderen beter bekend maken bij ouders met atypische behoeftes en kansengroepen via intermediairen (subdoelstelling 4 van ecce ama!).

Resultaat

In het kader van het ecce ama!-project zijn in 2008 drie regiodagen 'Childcare stories' georganiseerd. Deze vonden plaats in Heusden-Zolder op 13 mei 2008, in Antwerpen op 16 mei 2008 en in Brugge op 19 mei 2008. De doelgroep bestond uit medewerkers kinderopvang en (mogelijke) toeleiders naar de kinderopvang. In Heusden-Zolder waren er 90 deelnemers, in Antwerpen 70 en in Brugge 80.

Het thema betrof netwerking tussen kinderopvang en mogelijke toeleiders, om ouders beter te begeleiden naar en onthalen in de kinderopvang. Dit thema werd gekaderd in de beleidsadviezen die minister Vanackere op dat moment bekend had gemaakt, naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek 'De zoektocht van Vlaamse ouders naar kinderopvang' door Kind en Gezin. Hierin werd immers de moeilijke situatie van kansengroepen bevestigd en de nood aan initiatieven op dat vlak aangemoedigd. Dit thema werd uitgewerkt aan de hand van het verhaal van ouders, het verhaal van de kinderopvang en het verhaal van de trajectbegeleiders. Het verhaal van de ouders kwam aan bod via de DVD 'Childcare Stories' en via live getuigenissen van ouders van de regionale buurt en nabijheidsdienst.

Voor meer informatie: zie bijlage 3.

Projectverantwoordelijke: Renilde Claesen, Katrien Van Laere

Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman, Katrien Van Laere, Jan Peeters, Caroline Boudry, Sandra Van der Mespel, Renilde Claesen

Financiering: ESF-Equal.

Mannen in de kinderopvang en het betrekken van vaders bij de werking van kinderopvangvoorzieningen

Doelstelling

De opleidingen in het dag- en volwassenenonderwijs en de diensten voor jonge kinderen toegankelijker maken voor mannen en de participatie van vaders bevorderen.

Resultaat

De thema's gender en professionaliteit genoten het voorbije jaar veel belangstelling, mede dankzij het ecce ama!-project. Op de conferentie van april waren er workshops van onze Luxemburgse partners over het betrekken van vaders bij de opvang. De brochure 'Ouderparticipatie, ook voor vaders!' werd na een vertaling in het Duits en het Frans ook in het Litouws uitgegeven. Daarnaast werden volgende artikels door onze Luxemburgse partners in een boek uitgegeven:

Peeters, J. (2008). Le rôle des pères dans l'éducation des enfants. In *Schronen, D., Qualität und Flexibilität in der Kinderbetreuung, Les Experiences*. Luxemburg, Qualiflex, p. 79.

Peeters, J. (2008). Les hommes dans les métiers de la petite enfance. Que pouvons-nous apprendre de l'expérience européenne? In *Schronen, D., Qualität und Flexibilität in der Kinderbetreuung, Les Experiences*. Luxemburg, Qualiflex, p. 83.

Peeters, J. (2008). Lieux de la petite enfance, lieux de femmes? In *Schronen, D., Qualität und Flexibilität in der Kinderbetreuung, Les Experiences*. Luxemburg, Qualiflex, p. 83.

Er werden ook in het Engels en het Nederlands wetenschappelijke publicaties over het thema gender gepubliceerd.

Vandenbroeck, M. & Peeters, J. (2008). Gender and Professionalism: a critical analysis of overt and covert curricula. *Early Child Development and Care*, 178(7&8), 703-715.

Daarnaast zijn er ook twee hoofdstukken in een Nederlands- en Engelstalig boek: 'Professionaliteit en Gender' (in 'De Warme Professional') en 'Professionalism and gender in the professions for young children' (in 'The construction of a new profession').

Verder werden er lezingen gegeven over dit thema in Luxemburg, Straatsburg en Brussel:

Peeters, J., Les hommes dans les métiers de la petite enfance. Que pouvons nous apprendre de l' expérience européenne, key-note auf der Konferenz: Männer als Väter und Berufserzieher. Qualiflex Luxemburg, 28 mei 2008

Peeters, J., Lieux de la petite enfance, lieux de femmes, Einführungsreferat, auf der Konferenz: Männer als Väter und berufserzieher. Qualiflex Luxemburg, 28 mei 2008

Peeters, J., Pères concernés par l'éducation de leurs enfants. Une réflexion sur la place des pères dans les structures PE. Key note sur Journée d'étude. 'Présence des pères un chantier pour les professionnelles (els)'. Le Furet, Straatsburg, 26 oktober 2008

Peeters, J., Vaders en diensten voor jonge kinderen. Lezing op ESF debat Brussel, 10 juni 2008

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerder: ecce ama!

Financiering: Bernard van Leer Foundation, ecce ama!.

Europese projecten in samenwerking met het DECET-netwerk

Doelstelling

Via uitwisseling met Europese partners een kader ontwikkelen om diversiteit in de voorzieningen voor jonge kinderen te ontwikkelen

Resultaat

Eind 2007 werd een Permanent secretariaat opgericht, gehuisvest in Brussel bij Kind en Gezin. In 2008 nam DECET een vzw structuur aan, op basis van de Belgische wetgeving.

De workpackthema's zijn professionalisering en diversiteit, ouderbetrokkenheid en luisteren naar kinderen.

Professionalisering en diversiteit

Binnen het DECET-netwerk wordt een onderzoek opgezet naar de competenties die nodig zijn bij het omgaan met diversiteit in gezinnen. Aan dit project nemen partners deel uit Schotland, Servië, Nederland, Vlaanderen, Ierland, Frankrijk, Spanje, Marokko en Mexico. Het onderzoek bestaat uit een bevraging volgens de 'incitation methode'. Die gebeurt bij een honderdtal medewerkers die met gezinnen werken die gekenmerkt worden door een aspect van diversiteit: alleenstaande moeders, alleenstaande vaders, nieuw samengestelde gezinnen, adoptiegezinnen, homogezinnen met kinderen, gescheiden gezinnen, kansarme gezinnen, allochtone gezinnen, vluchtelingen en gezinnen met kinderen die specifieke zorgbehoeften hebben. Daarnaast werden ook medewerkers bevroegd naar competenties die nodig zijn om in gendergemengde teams te werken. In totaal werden een honderdtal medewerkers bevroegd.

VBJK nam deel aan twee samenkomsten van de workpackleden in januari in Parijs (Katrien van Laere) en in november in Lyon (Jan Peeters en Katrien van Laere).

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoering: Katrien Van Laere

Ouderbetrokkenheid

VBJK is niet rechtstreeks betrokken bij dit project maar zal het van nabij volgen. De projecten hebben de bedoeling ouders als actieve burgers te laten functioneren en ze hun stem te laten horen op beleidsniveau. De Vlaamse en Franse partners zullen zich baseren op hun ervaringen met de UPP's (Universités Populaires de Parents). Deze methodiek brengt ouders uit minderheidsgroepen samen om vanuit hun context gezamenlijke interesses over opvoeding en ouderschap te bespreken. Samen met een academicus zetten ze de probleemstelling om in een methodologisch verantwoorde onderzoeksopzet. De ouders voeren dan zelf het onderzoek uit en rapporteren hierover aan voorzieningen en het (lokale, regionale,...) beleid.

Proces

VCOK heeft in 2008 de werking 'Ouders als Onderzoekers' in samenwerking met het Gents Overleg Opvoedingsondersteuning, de Oost-Vlaamse coördinatoren opvoedingsondersteuning en het STOP-project opgestart.

VCOK coördineert het project in Oost-Vlaanderen en het Vlaamse luik Grundtvig Leerpartnerschap, een transnationaal project met Vlaanderen, Frankrijk en de stad Berlijn. Het project 'Ouders als Onderzoekers' zal op de verschillende niveaus – Oost-Vlaanderen, Vlaanderen en Europees – uitgevoerd worden in de periode 2008-2010. Een stappenplan is uitgewerkt en de acties zijn vastgelegd.

Coördinatie: Emmanuelle Murcier, Acepp, Frankrijk

Luisteren naar kinderen

Ook bij dit project is VBJK niet rechtstreeks betrokken.

Deze werkgroep zal het huidige wettelijk kader rond kinderrechten en de positie van kinderen in de maatschappij beschrijven en een tekst schrijven over de theoretische achtergrond, met name het kindbeeld en de invloed ervan op de sector van de kinderopvang. Deze teksten zullen gedragen zijn door alle landen van de werkgroep. Daarnaast komt er een instrument voor trainers om dit onderwerp gemakkelijker aan te pakken in opleidingen en trainingen.

Coördinatie: Sissi Vafeas, Schedia, Griekenland

Projectverantwoordelijke internationaal: Peter Lee (CAF Schotland)
Projectuitvoerder: Veerle Vervaeke i.s.m. DECET-partners
Projectfinanciering: Bernard van Leer Foundation

3.3. Over opvoeden

Publicatie artikels over kinderopvang en opvoedingsondersteuning

VBJK ontwikkelde een tekst voor een reader over Kinderrechten:

Van der Mespel, S. (2008). Op zoek naar de relatie tussen kinderopvang en opvoedingsondersteuning. In K. Vlieghe (ed.). *Kinderrechten en opvoedingsondersteuning. Verzamelde commentaren*. pp 33-40. Universiteit Gent, Centrum voor de rechten van het kind.

Projectverantwoordelijke en uitvoering: Sandra Van der Mespel, Michel Vandenbroeck (UGent, Vakgroep Sociale Agogiek)
Projectfinanciering: partnerschapsakkoord

Publicatie artikels over 'Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders'

In samenwerking met de Vakgroep Sociale Agogiek en het VCOK werd een tekst klaargemaakt voor publicatie in een internationaal wetenschappelijk tijdschrift:

Vandenbroeck, M.; Boonaert, T.; Van der Mespel, S.; De Brabandere, K. (forthcoming). Dialogical spaces to reconceptualize parent support in the social investment state. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 10(1).

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel
Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman en Sandra Van der Mespel
Financiering: partnerschapsakkoord

4

EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG

KIDDO, het Pedagogisch Tijdschrift voor de kinderopvang

Doelstelling

Pedagogische visies, uitgangspunten en voorbeelden van goede praktijk laten doorstromen naar begeleiders kinderopvang en andere medewerkers kinderopvang.

Resultaat

Er werden acht nummers uitgegeven van 40 à 44 pagina's in full colour. Onder toezicht van hoofdredacteur Sandra Van der Mespel werden de Vlaamse 'wisselpagina's' en de rubriek 'Kwaliteit in Beeld' verder uitgewerkt.

Naar aanleiding van de KIDDO-dag over 'Werken in de Kinderopvang, vroeger en nu' besteedde KIDDO extra aandacht aan de evolutie van het werk in de opvang. Een aantal artikels schetsten hoe de veranderingen doorheen de voorbije decennia werden gekenmerkt.

In het najaar van 2008 vonden er twee studiedagen over inclusieve kinderopvang plaats bij Kind en Gezin in Brussel. KIDDO stemde er nummer 7 op af, met specifieke artikels over onthaalouders en opvanginitiatieven die actief rond inclusie werken. Nummer 7 werd op de studiedagen verspreid aan alle deelnemers.

De inspanningen aan Vlaamse zijde om KIDDO wat meer te promoten en het abonneeaantal te verhogen, lonen. De digitale nieuwsbrief wordt acht keer per jaar naar zo'n 1500 opvanginitiatieven verstuurd. Het blad wordt op studiedagen en conferenties gretig verdeeld, en ook bij kandidaat-begeleidsters gepromoot. Daardoor konden we in december 2008 afklokken op 1906 abonnees in Vlaanderen: dat zijn er ruim 100 meer dan in 2007.

In december 2008 ging hoofdredacteur Sandra Van der Mespel in zwangerschapsverlof. Benedikte Van Eeghem wordt hoofdredacteur ad interim tot september 2009.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerders: Caroline Boudry, Mieke Bruggeman, Benedikte Van Eeghem,

Financiering: redactionele uitgaven: SWP, lonen van de medewerkers: partnerschapsakkoord

Children in Europe / Kinderen in Europa

Doelstelling

Goede praktijkvoorbeelden uit Europese partnerlanden onder de aandacht brengen door middel van thematisch georiënteerde uitgaven. Het betreft een tijdschrift dat twee keer per jaar verschijnt, in 13 talen in 15 Europese landen. VBJK neemt de vertaling en een deel van de coördinatie van de Nederlandstalige versie voor haar rekening.

Resultaat

Er werden twee nummers uitgegeven in samenwerking met de Nederlandse partner Childcare International: 'Kinderen en Kunst' en 'De lat ligt hoog voor professionals die met jonge kinderen werken'. Er werd voor geopteerd om twee edities te maken, één voor Nederland en één voor Vlaanderen. Dit gaf de mogelijkheid om enkele pagina's speciaal voor Vlaanderen te reserveren. Zo werden in het eerste nummer de producten die binnen het samenwerkingsverband van ecce ama! werden aangemaakt, voorgesteld. Een medewerker van VBJK was gastredacteur voor het tweede nummer over professionaliteit. Dit thema was belangrijk voor Vlaanderen en daarom werd dit nummer in grote oplage verspreid (2800) door Kind en Gezin bij alle kinderopvangvoorzieningen. Het werd ook verdeeld op de boekvoorstelling van 'De Warme Professional'. Voor het tweede nummer werd de lay-out vernieuwd door de Nederlandse partner CI.

Beide partners zijn tevreden over het samenwerkingsverband tussen Vlaanderen en Nederland. Het samenwerkingsverband zorgde ervoor dat er gratis advertenties voor VBJK-producten werden geplaatst in het Nederlandse managementsblad BBMP.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters .

Projectuitvoerders: Jan Peeters, Benedikte Van Eeghem.

Financiering: Bernard van Leer Foundation, lonen partnerschapsakkoord

5

ONDERWIJS EN OPLEIDING

Opleiding Begeleider Kinderopvang ondersteunen

Doelstelling

De initiële vorming van de medewerkers kinderopvang afstellen op de behoeften van de hedendaagse kinderopvang

Resultaat

In de loop van 2008 werd het VBJK aangesproken om deel te nemen aan drie adviesgroepen om de initiële opleiding Kinderzorg te verbeteren. De eerste aanvraag kwam van het Go!, het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Go! vroeg VBJK om deel te nemen aan de leerplancommissie Opvoedkunde en Verzorging. VBJK bracht een advies uit om het leerplan te actualiseren. VBJK kwam drie maal samen met de pedagogisch begeleider secundair onderwijs Mariette Mollu.

Een tweede aanvraag kwam van de Hogeschool Gent, die vroeg om mee te werken aan het opstellen van een competentiematrix van alle bestaande opleidingen. Naar aanleiding van deze samenwerking werd ook een bezoek gebracht aan de opleiding verantwoordelijke kinderopvang van de Fontyshogeschool in Eindhoven.

Op het einde van het jaar kwam een derde aanvraag binnen van Syntra om het leerplan van de middenstandsopleidingen te actualiseren.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters en Geert Keersmaekers (K&G)

Projectuitvoering: Jan Peeters, Wendy De Weyer

Financiering: ESF-EQUAL, Bernard van Leer Foundation, partnerschapsakkoord

De sociale functie van kinderopvang integreren in het vormings-, opleidings- en bijscholingsaanbod

Doelstelling

De sociale functie van kinderopvang ingang doen vinden in alle voorzieningen in Vlaanderen

Resultaat

In het najaar van 2008 kwam vanuit de afdeling Kinderopvang van Kind en Gezin de vraag om een disseminatieproject op te zetten over de sociale functie van kinderopvang. Er werden verscheidene vergaderingen georganiseerd waarin op zoek werd gegaan naar de meeste efficiënte manier om de kennis en knowhow binnen VBJK i.v.m. de sociale functie, te dissemineren naar de brede sector. Uiteindelijk werd geopteerd voor een begeleidingsprogramma. Dit zal in 2009 doorgevoerd worden.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters, Veerle Vervaet

Projectuitvoerder: Veerle Vervaet

Financiering: Kind en Gezin partnerschapsakkoord

Een eigentijds opleidingsinstrument voor onthaalouders

Doelstelling

Onthaalouders beter voorbereiden op hun complexe taak via het ontwikkelen van vormingsmaterialen die nauw aansluiten met de praktijk van de opvang die zij aanbieden. Dit opleidingsinstrument wil de professionalisering van de opvang in gezinsverband ondersteunen en moet ook bijdragen tot een betere kwaliteit van dit soort opvang.

Resultaat

Initiatiecursus computer en internet voor onthaalouders

Het pakket is volledig afgewerkt en bestaat uit twee mappen: een werkmap voor onthaalouders en een handleiding voor trainers. Het materiaal is vanaf 1 september 2008 beschikbaar bij het VBJK en kan online worden aangekocht. Er worden bijkomende acties ondernomen voor de bekendmaking van het materiaal.

Selectie-instrument

Het materiaal werd verder ontwikkeld en voorgesteld aan de werkgroep. Het selectie-instrument werd daaropvolgend uitgetest vanaf november 2008 tot februari 2009. Op basis van de resultaten van deze testsessies zullen in het voorjaar van 2009 twee driedaagse trainingen doorgaan.

Onthaalouderacademie

Het leerplatform www.onthaalouderacademie.be staat online. Daar kunnen bezoekers via een demo kennismaken met e-learning, aan de hand van een lespakket en een discussieforum. Ook de methodiekenmap is afgewerkt, maar werd nog niet vrijgegeven. Er werd een nieuwe werkgroep samengesteld die zich zal buigen over de verdere inhoudelijke ontwikkeling van de opleiding en de structurele verankering van het leerplatform.

Voor meer informatie: zie bijlage 2.

Projectverantwoordelijken: Sandra Van der Mespel, Renilde Claesen, Jan Peeters

Projectuitvoerders: Sandra Van der Mespel, Renilde Claesen, Sylvie Demeyer, Wendy De Weyer

Financiering: partnerschapsakkoord, ESF-Equal, cofinanciering VOP

Kinderopvang in het Hoger Onderwijs

Doelstelling

De verantwoordelijke kinderopvang beter voorbereiden op hun taak en de mogelijkheden onderzoeken van het opstarten van een bacheloropleiding voor opvoeder kinderopvang.

Resultaat

In 2008 werd een adviesgroep opgestart voor de afstandsopleiding 'Verantwoordelijke Kinderopvang' van de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen. Er ging één adviesvergadering door.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Financiering: partnerschapsakkoord

Kinderopvang in het Universitair Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het Universitair Onderwijs zodat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang en zodat kinderopvang erkend raakt als onderzoeksterrein.

Proces

De vakgroep Sociale Agogiek heeft het vak "Kinderzorg" ingeschreven in het leerplan van de "Master Social Work". Daarnaast wordt het thema kinderopvang ook verankerd in andere curricula (o.m. Gezinspedagogiek aan de Ugent).

Resultaat

Het vak Kinderzorg werd voor de vierde maal gegeven in 2008. Daarnaast werden meerdere masterproeven (theses) van studenten begeleid over onderwerpen, verwant aan de activiteiten van VBJK.

Na enkele jaren wordt kinderopvang stilaan een onderwerp dat door studenten erkend en herkend wordt als een academisch onderwerp en een mogelijkheid voor hun beroepsoriëntering. De scripties leveren in een aantal gevallen ook interessant evaluatiemateriaal of inspiratie. Op die manier levert de samenwerking met de vakgroep Sociale Agogiek een win-win situatie op.

Projectverantwoordelijke: Michel Vandenbroeck

Projectuitvoerder: Michel Vandenbroeck

Financiering: Universiteit Gent, Vakgroep Sociale Agogiek

6

ONDERZOEK

Europees onderzoek: Kwaliteitscriteria inzake omgaan met diversiteit

Doelstelling

Het definiëren van kwaliteitscriteria met focus op gelijkwaardigheid en respect voor diversiteit. Deze criteria willen een kader scheppen en richting geven voor acties in de kinderopvang.

Proces

De brochure 'Making Sense of Good Practice' wordt vertaald naar de talen van alle meewerkende partners.

Resultaat

Vertaling en ontwikkeling van de brochure in het Nederlands, Duits, Frans, Grieks, Spaans. Ook downloadbaar via www.decet.org.

Projectverantwoordelijke: Regine Schallenberg (internationaal)

Projectuitvoerder: : Veerle Vervaeke i.s.m. DECET-partners

Projectfinanciering: Bernard van Leer Foundation

Europees onderzoek: Een internationaal perspectief op professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen

Doelstelling

Een antwoord vinden op de beleidsparadox in de Vlaamse kinderopvang, waarbij aan de ene kant de eisen die door de ouders en door de overheid gesteld worden steeds toenemen, terwijl er aan de andere kant steeds minder diplomavereisten worden gesteld aan medewerkers kinderopvang.

Resultaat

Het afgewerkte doctoraatsonderzoek werd bij de faculteitsraad ingediend in februari 2008. In april werd een Engelse vertaling van een deel van het proefschrift uitgegeven bij SWP Publishers in Amsterdam, onder de titel *The Construction of a New Profession*. In augustus werd een wetenschappelijk artikel ingestuurd over het proefschrift bij *Early Years Quarterly*.

De resultaten werden voorgesteld op de Europese *ecce ama!*-conferentie en op talrijke conferenties in binnen- en buitenland (zie lijst). Eind december werd een licht aangepaste versie van het proefschrift onder de naam 'De Warme Professional', samen met de twee

DVD's, voorgesteld op een boekvoorstelling georganiseerd door de Kind en Gezin Academie. Het boek verscheen in het Nederlands bij Academia Press in Gent.

Eind december kwam ook het themanummer van Children in Europe/Kinderen in Europa uit over professionaliteit, met Jan Peeters als gastredacteur. Dit nummer bevatte ondermeer twee artikelen die met het doctoraatsonderzoek te maken hadden. Het magazine werd in 13 talen op 30.000 exemplaren verspreid.

Lijst van de lezingen over het onderzoek:

Key-notes op internationale conferenties

Peeters, J., Beroepen voor jonge kinderen in Vlaanderen: een Europees perspectief; key note op de Europese conferentie Quality employment in care work with young children-Kwaliteitsjobs voor de Kinderopvang, Brussel, 21-22 april 2008

Peeters, J., Professionalism in service for young children in Europe. Key note op de conferentie 'L' Europa di fronte allo sviluppo dei servizi per l' infanzia: qualità e quantità. Modena, 27-28 november 2008

Peeters, J., Constructing a Democratic Professionalism: Making the ISSA standards on Family & Community- Inclusion, Diversity, and the values of Diversity visible . Key-note at ISSA conference for trainers, Belgrado, 9 december 2008

Peeters, J., Professionalism in services for young children in Europe. Key note at ISSA conference for trainers, Belgrado, 9 december 2008

Workshops op internationale congressen en bijeenkomsten

Peeters, J., Voorstelling doctoraat op bijeenkomst 'Repenser l' education préscolaire'. Lyon, 19 maart 2008

Peeters, J., (2008) Constructing a Democratic professionalism: Child care practitioner's as 'Actors of change' , a study of video narratives from the seventies until now. Individual paper on the 9th ISSA Annual conference: Active citizenship: Democratic practices in Education.

Peeters, J., The Practitioners as 'Actors of Change' in the process of Professionalization in the Early Years: a study of Video narratives from the seventies until now. Lezing op Symposium EECERA Annual Conference, Reconsidering the Basics in early Childhood Education. Stavanger, Noorwegen, 3-6 september 2008

Peeters, J., De Vlaamse Kinderopvang: een wispelturige leerling in de Europese klas. Key note op Expertmeeting Kinderopvang Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland, 6 november 2008.

Peeters, J., Constructing a Democratic Professionalism: ECEC Practitioners as 'Actors of Change', a study of video narratives / Construire un professionnalisme démocratique: les professionnels comme acteurs de changement, une étude de petits récits. Lezing op de DECET workpack meeting on Professionalism & Diversity. Lyon, 7-8 november 2008

Peeters, J., Van Angstige naar Warme Professional: praktijkmedewerkers geven nieuwe invulling aan beroep. Workshop op conferentie De Angstige Professional. Associatieonderzoeksgroep Pedagogiek van het Sociaal Werk, AUGent, Radboud Universiteit Nijmegen en Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Gent, 12 december 2008

Lezingen op Vlaamse congressen en evenementen

Peeters, J., Een internationaal perspectief op professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen. Een analyse van visies en betekenisverleningen van ouders, medewerkers en beleidsmakers. Verdediging doctoraat, Universiteit Gent, 8 mei 2008

Peeters, J., De toekomst van de beroepen in de kinderopvang; key note op de KIDDO-dagen, Brussel, 23 en 26 april 2008

Peeters, J., De Vlaamse kinderopvang: een wispelturige leerling in de Europese klas. Key note op de tweede conferentie 'Het Kind in Vlaanderen', Kind en Gezin Academie Brussel, 3 oktober 2008

Peeters, J., De Warme Professional: praktijkmedewerkers geven nieuwe invulling aan beroep lezing op de Boekvoorstelling 'De warme professional'. Brussel, 18 december 2008

Peeters, J., Kinderopvang in Gent: wie zoekt vindt niet altijd. ACV Gent, 10 september 2008

Peeters, J., Kinderopvang: privatisering en de creatie van jobs van lage kwaliteit voor vrouwen. Gendercommissie ABVV metaal. Brussel, 25 september 2008

Peeters, J., Praktijkmedewerkers als actoren van verandering: een toekomstvisie voor de kinderopvang. Lezing op Academische zitting van de kinderdagverblijven Vrije Universiteit Brussel, 4 oktober 2008

Peeters, J., Begeleid(st)ers Kinderopvang als actoren van verandering. Lezing op CVO 5 jaar Opleiding Kinderzorg VSPW-Gent, 15 november 2008.

Projectverantwoordelijke en uitvoerders: Jan Peeters, Prof. Maria De Bie en transnationale partners.

Projectfinanciering: Equal, Vakgroep Sociale Agogiek Universiteit Gent, Bernard van Leer Foundation.

Onderzoek naar modellen in de buitenschoolse kinderopvang

Doelstelling

Ontwikkelen van een buurtgericht kader voor de buitenschoolse kinderopvang in een grootstad.

Resultaat

Eind 2007 lanceerde de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het kader van Stedenfonds II een oproep om in 2009 nieuwe initiatieven voor buitenschoolse opvang op te richten of bestaande initiatieven uit te breiden, met de nadruk op buurtgericht werken. Ter voorbereiding van de effectieve opstart van de nieuwe buurtgerichte initiatieven buitenschoolse opvang, stelt het VBJK in opdracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie een rapport op, waarin bestaande praktijken van buurtgerichte buitenschoolse opvang, anno 2008-2009, met een nest- en webfunctie in kaart gebracht worden. Dit rapport onderzoekt wat precies de meerwaarde is van een buitenschoolse opvang die buurtgericht werken en dit voor alle betrokken actoren, in termen van de economische, sociale en pedagogische functie. Daarbij werden drie casestudies in kaart gebracht aan de hand van de bevraging van alle betrokkenen, met name kinderen, ouders, begeleiders, verantwoordelijken en partnerorganisaties.

De Brusselse reflectiegroep buitenschoolse opvang, bestaande uit de coördinatoren van de IBO's en vertegenwoordigers van andere sectoren (jeugdwerk, onderwijs) en beleidsvertegenwoordigers (lokaal en Vlaams) hebben het proces van de bevraging opgevolgd en hebben meegewerkt aan het ontwikkelen van een visietekst.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van Der Mespel, Katrien Van Laere

Projectuitvoerder(s): Katrien Van Laere, Wendy De Weyer

Projectfinanciering: VGC

7

PUBLICATIES VAN VBJK-MEDEWERKERS

Advies

Vervaeke, V., Expertenforum opleidingscommissie Postgraduaat Vroegdetectie en Vroegbegeleiding, Artevelde Hogeschool

Vervaeke, V., Four case studies, An assessment of the impact on social inclusion of policies and practice. Katherine Hughes, Susan Hutson, Alain Thomas and Michael Warden.

Vervaeke, V., (2008) Werkgroep DECET principes en criteria, PBD, Stad Gent

Artikelen

VBJK is gastredacteur voor het themanummer van Children in Europe/ Enfants d' Europe over professionaliteit in de beroepen voor jonge kinderen; dit verschijnt in 13 talen in 15 Europese landen op 35.000 exemplaren:

Peeters, J. (2008) Childcare stories; Educazione, lavoro e servizi per l' infanzia: le testimonianze dei genitori. Bambini in Europa Novembre 08.

Peeters, J. ed. (2008). De lat ligt hoog voor professionals die met jonge kinderen werken. Kinderen in Europa 15 (2).

Peeters, J. (2008) De success story van het Kiwimodel. *BBMP 06-07*, p 13.

Peeters, J. (2008) De toekomst van de zelfstandige in de kinderopvang. *Spronkels*, 18 (4). P.16-17.

Peeters, J. (2008). Le rôle des pères dans le' éducation des enfants. In *Schronen, D., Qualité und Flexibilität in der Kinderbetreuung, Les Experiences*. Luxembourg, Qualiflex. P. 79.

Peeters, J. (2008). Les hommes dans les métiers de la petite enfance. Que pouvons-nous apprendre de l' expérience européenne. In *Schronen, D., Qualité und Flexibilität in der Kinderbetreuung, Les Experiences*. Luxembourg, Qualiflex. P. 83.

Peeters, J. (2008). Lieux de la petite enfance, lieux de femmes? In *Schronen, D., Qualité und Flexibilität in der Kinderbetreuung, Les Experiences*. Luxembourg, Qualiflex. P. 83.

Improving Childcare (2008). Needs of children and families. Demands of the labour market. Collection de documents CD-Rom partenariat EQUAL.

Peeters, J. (2008). Professionalisering van kinderopvang in Nieuw-Zeeland. *Alert*, 34(4), 68-78.

Peeters, J. (2008). Vers une collaboration entre les lieux d' accueil: les nouveaux centres d' accueil intégrés en Flandres. In *Schronen, D., Qualität und Flexibilität in der Kinderbetreuung, Les Experiences*. Luxembourg, Qualiflex. P. 76.

Vandenbroeck, M. (2008). Maakbare kinderen voor een maakbare samenleving. *Krax. Vakblad van het jeugdwerk*, 8(1). 17-19.

Vandenbroeck, M. (2008). Opvoedingsondersteuning is meer dan risicomangement. *Alert* 34(2). 54-65

Vandenbroeck, M. (2008). Kinderopvang, 20 jaar vermarkting. *Sociaal Welzijnsmagazine*, 29(5). 12-16.

Vandenbroeck, M. (2008). De container genaamd opvoedingsondersteuning. Cahier 29. Kinderrechten en opvoedingsondersteuning. Verzamelde commentaren. Gent: Vakgroep Sociale Agogiek ? Centrum voor de rechten van het kind, UGent. 5-26.

Vandenbroeck, M. (2008). Een alternatieve visie op kinderopvang. In: Nicaise, I. & Desmedt, E. (red). *Gelijke kansen op school: het kan. Zestien sporen voor praktijk en beleid*. Mechelen: Plantyn. 74-84.

Vandenbroeck, M. (2008). De pretentie van preventie. In: Lateur, N. & Vanderveken, Y. (eds.). *Trouble de conduites. Gedragsstoornis. Controverse*. Brussel: Quarto. 59-62.

Artikelen in KIDDO

Boudry, C.,

- Licht in de duisternis, nr.1 p 20
- Grenzeloos genieten in de gymzaal, nr. 2 p 20
- Wie ben ik?, nr.3 p 20
- Zweven en vallen, nr. 4 p 20
- Schilderen met water, nr. 5 p 20
- Wolletje en wipstaart, nr. 6 p 14
- Verstoppen, speuren, ontdekken..., nr. 7 p 20
- Blinkende bolle beelden, nr. 8 p 20

Bruggeman, M.

- Tinkelbel maakt kinderopvang toegankelijker, nr.2 p 22

Peeters, J.,

- Werken in de kinderopvang van vroeger tot nu, nr.3 p 10
- Kinderbegeleidsters als motor van verandering, nr.7 p 22

Van Eeghem, B.,

- Op verlies staat geen leeftijd, nr. 1 p 11
- Van een hoop klei tot een echt standbeeld, nr.1 p 27
- Straffen helpt niet, nr. 5 p 8
- Kinderopvang zou een basisrecht moeten worden, nr. 5 p 26
- Kunst en cultuur op maat voor kleine mensjes, nr. 5 p 34
- Groe(n)ten uit de moestuin!, nr. 6 p 11
- Kiekeboe, hier ben ik!, nr. 6 p 22
- Over zeeminmeren en springstenen, nr. 6 p 34
- Hier komen de helden!, nr. 6 p 40

Buitenschoolse opvang begeleidt jongetje met autisme, nr.7 p 8
Daa-aag kinderopvang...hallo school!, nr. 7 p 16
'De andere kinderen leven mee als Emiel iets bijleert', nr. 7 p 30
Vaardig met diversiteit, nr. 8 p 22

Columns

Helemaal vol, mevrouw...
Eerste kennismaking
De flinke mama
Vierkante meters
Pap in je oor!
Ontvoering met bolderkar
Samen op het rooster
Sintlekkernijen

Van der Mespel, S.,

Opvangouders ontdekken het wereldwijde web, nr.3 p 38

Redactioneel:

Moderne ouders
Een baan om trots op te zijn!
Taalachterstand aanpakken?
Regenplassen en tijd
Kinderopvang en onderwijs evenwaardig?
Risico's en helden
Kinderen met specifieke zorgbehoeften
Dag kinderopvang, tot in september 2009...

Kwaliteit in beeld:

Ontmoeting in de kinderopvang
Even bijkomen!
Lichaamstaal
Kennismaken
Risico's en het recht op speelplezier
Door de ogen van de allerkleinsten
Kinderen met specifieke zorgbehoeften in de groep
Geheimen in de opvang

Bijwonen conferenties en studiedagen

Boudry, C., (2008) Koffer schaap, spelpakket rond eigenheid en diversiteit, Buurtwerk 't Lampeke, Leuven, 12 maart 2008

Boudry, C., Bramborry muziek voor de allerjongsten, cultureel centrum, Eeklo, 9 april 2008

Boudry, C., Inclusie, Kind en Gezin, Brussel 6 november 2008

Boudry, C., Opleiding Kinderzorg VSPW Sint-Amandsberg, 15 november 2008

Boudry, C., Muzische vorming, Artevelde Hogeschool, Gent, 26 november 2008

Claesen, R., Peeters, J., Vandenbroeck, M. & Vander Mespel, S., (2008) EECERA Stavanger

Peeters, J. & Vandenbroeck M., European Symposium on Improving Early Childhood Education and care. European Commission DG Education and Culture, Brussel, 14 oktober 08.

Van Eeghem, B., Conferentie Childcare International, CCI, Utrecht, 27 november 2008

Vervaet, V., Colloque sur les Universités Populaires de Parents, à Sciences Po, Paris, 30 mei 2008 à Paris, ACEPP

Vervaet, V., SOMS IS HET ANDERS, SOMS IS HET GELIJK, WAIMH Vlaanderen, LEUVEN, 03 oktober 2008

Film

Achten, M., Boudry, C., Deepen, M., Horn, N., Peeters, J., Schronen, D., Verelst, G., (2008) Eltere vu Lëtzebuerg. DVD Luxemburg, Caritas

Internationale redactievergaderingen kiddo en kinderen in Europa

Van der Mespel, S., & Van Eeghem, B., redactieoverleg met SWP, Gent, 15 oktober 2008

Van Eeghem, B., redactieoverleg met SWP, Rotterdam, 4 november 2008

Key notes en lezingen op studiedagen en congressen

Boudry, C., Ontvlambare vingers Arteveldehogeschool Gent, 26 november 2008

Boudry, C., Respect voor diversiteit in het onderwijs, Bevrijde wereld Sint Niklaas, 10 januari 2008

Peeters, J., Begeleid(st)ers Kinderopvang als actoren van verandering. Lezing op CVO 5 jaar Opleiding Kinderzorg VSPW Gent, 15 november 2008.

Peeters, J., Beroepen voor jonge kinderen in Vlaanderen: een Europees perspectief; key-note op de Europese conferentie Quality employment in care work with young children- Kwaliteitsjobs voor de Kinderopvang, Brussel, 21-22 april 2008

Peeters, J., (2008) Constructing a Democratic professionalism: Child care practitioner's as 'Actors of change' , a study of video narratives from the seventies until now. Individual paper on the 9th ISSA Annual conference: Active citizenship: Democratic practices in Education.

Peeters, J., Constructing a Democratic Professionalism: ECEC Practitioners as 'Actors of Change', a study of video narratives / Construire un professionnalisme démocratique: les professionnels comme acteurs de changement, une étude de petits récits. Lezing op de DECET workpack meeting on Professionalism & Diversity. Lyon, 7-8 november 2008

Peeters, J., Constructing a Democratic Professionalism: Making the ISSA standards on Family & Community- Inclusion, Diversity, and the values of Diversity visible. Key note at ISSA meeting for trainers, Belgrado, 9 december 2008

Peeters, J., De toekomst van de beroepen in de kinderopvang; key note op de KIDDOdagen, 23 en 26 april 2008

Peeters, J., De Vlaamse kinderopvang: een wispelturige leerling in de Europese klas. Key note op de tweede conferentie 'Het Kind in Vlaanderen' Kind en Gezin Academie, Brussel, 3 oktober 2008

Peeters, J., De Vlaamse Kinderopvang: een wispelturige leerling in de Europese klas. Key note op Expertmeeting Kinderopvang Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland, 6 november 08.

Peeters, J., De Warme Professional: praktijkmedewerkers geven nieuwe invulling aan beroep lezing op de Boekvoorstelling 'De warme professional'. Brussel, 18 december 2008

Peeters, J., Een internationaal perspectief op professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen. Een analyse van visies en betekenisverleningen van ouders, medewerkers en beleidsmakers. Verdediging doctoraat, Universiteit Gent, 8 mei 2008

Peeters, J., Kinderopvang in Gent: wie zoekt vindt niet altijd. ACV Gent, 10 september 2008

Peeters, J., Kinderopvang: privatisering en de creatie van jobs van lage kwaliteit voor vrouwen. Gendercommissie ABVV metaal. Brussel, 25 september 2008

Peeters, J., Leiden debat over transition in Early childhood education; OECD workshop. Lissabon, 3 april 2008

Peeters, J., (2008) Les évolutions récentes dans l' accueil des enfants de 0 à 3 ans en Flandre. Visite des crèches de Pistoia à Gand

Peeters, J., Les hommes dans les métiers de la petite enfance. Que pouvons nous apprendre de l' expérience européenne, key note auf der Konferenz: Männer als Väter und Berufserzieher. Qualiflex Luxemburg, 28 mei 2008

Peeters, J., Lieux de la petite enfance, lieux de femmes, Einführungsreferat, auf der Konferenz: Männer als Väter und berufserzieher. Qualiflex Luxemburg, 28 mei 2008

Peeters, J., Pères concernés par l' éducation de leurs enfants. Une réflexion sur la place des pères dans les structures PE. Key note sur Journée d' étude. 'Présence des pères un chantier pour les professionnelles (els)'. Straatsburg, Le Furet, 26 oktober 2008

Peeters, J., Praktijkmedewerkers als actoren van verandering: een toekomstvisie voor de kinderopvang. Lezing op Academische zitting van de kinderdagverblijven Vrije Universiteit Brussel, 4 oktober 2008

Peeters, J., Professionalism in services for young children in Europe. Key-note at ISSA meeting for trainers Belgrade, 9 december 2008

Peeters, J., Professionalism in service for young children in Europe. Key-note op de conferentie 'L' Europa di fronte allo sviluppo dei servizi per l' infanzia: qualità e quantità. Modena, 27-28 november 2008

Peeters, J., The Practitioners as 'Actors of Change' in the process of Professionalization in the Early Years: a study of Video narratives from the seventies until now. Lezing op Symposium

EECERA Annual Conference, Reconsidering the Basics in early Childhood Education. Stavanger, Noorwegen, 3 -6 september 2008

Peeters, J., Vaders en diensten voor jonge kinderen. Lezing op ESF debat, Brussel, 10 juni 2008

Peeters, J., Van Angstige naar Warme Professional: praktijkmedewerkers geven nieuwe invulling aan beroep. Workshop op conferentie De Angstige Professional. Associatieonderzoeksgroep Pedagogiek van het Sociaal Werk, AUGent, Radboud Universiteit Nijmegen en Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Gent, 12 december 2008

Peeters, J., Voorstelling doctoraat op bijeenkomst 'Repenser l' education préscolaire'. Lyon, 19 maart 2008

Peeters, J., Voorstelling film Childcare Stories in workshop op regiodagen ECCE AMA. Brugge, 19 mei 2008

Lezingen en debatten

Boudry, C., Ontvlambare vingers, leesweek Bilbiotheek Gent, 11 oktober 2008

Boudry, C., Respect pour la diversité , Le Furet, Strassbourg, 30 april 2008

Van Laere, K., Diversiteitbeleid in Vlaamse thuisbegeleidingsdiensten, ontmoetingsdag thuisbegeleidingsdiensten Oost- en West-Vlaanderen, Gits, 14 oktober 2008

Van Laere, K., Diversiteitbeleid in Vlaamse thuisbegeleidingsdiensten, ontmoetingsdag thuisbegeleidingsdiensten voor personen met een auditieve beperking, Antwerpen, 7 mei 2008

Medewerking aan mediaproducties

Boudry, C., (2008) DVD signalen van jonge kinderen, competentie voor onthaalouders

Peeters, J., (2008) artikelen in De Standaard

Peeters, J., (2008) Peeters en Pichal, Radio 1

Peeters, J., (2008) De Zevende Dag, één

Organiseren van buitenlandse studiebezoeken aan Vlaamse kinderopvangvoorzieningen

Boudry, C., Bezoek aan Gentse kinderdagverblijven met een verticale groepswerking, ONE, Saint Hubert, 12 en 19 september, 17 oktober 2008

Boudry, C., (2008) Bezoek aan kinderdagverblijven kabouterberg en Roodebeek architectuur & pedagogische uitdagingen, Caritas, les maisons Relais

Peeters, J., Bezoek aan de opleiding management kinderopvang aan de Fontys Hogeschool in Eindhoven, 15 juli 2008

Peeters, J., Bezoek Pistoia, 6-8 oktober 2008

Peeters, J., (2008) Redactievergadering Kinderen in Europa in Warschau

Peeters, J., Bijeenkomst tussen DECET en ISSA netwerk in Zagreb: 30 oktober tot 1 november 2008

Peeters, J. & Vandenbroeck, M., Bezoek van studenten Bacheloropleiding Sociaal-Werk Rhône-Alpes aan Gent, 15 september 2008

Trainingen, lessen aan studenten

Boudry, C., L'art plastique et la diversité, ESSSE, Lyon 15 & 16 mei 2008

Boudry, C., Ontvlambaar, Ugent, Bachelor Pedagogische Wetenschappen, 18 december 2008

Peeters, J., Sociaal werk en professionalisering, 13 november 2008

Van Laere, K. Theoretisch kader diversiteit in kinderopvang, Ugent, Bachelor Pedagogische Wetenschappen, 20 november 2008

Vervaeke, V., Postgraduaat Vroegdetectie en Vroegbegeleiding, Artevelde Hogeschool, Inclusieve Kinderopvang, 11 december 2008

Vervaeke, V., Wiegenlied voor Hamza, Ugent, Bachelor Pedagogische Wetenschappen, 4 december 2008

Wetenschappelijke artikelen

Peeters, J. (2008). *De warme Professional. Begeleid(st)ers kinderopvang construeren professionaliteit*. Gent, Academia Press.

Peeters, J. (2008). *The construction of a new profession. A European perspective on professionalism in Early Childhood Education and Care*. Amsterdam: SWP Publishers.

Vandenbroeck, M. & Peeters, J. (2008). Gender and Professionalism: a critical analysis of overt and covert curricula. *Early Child Development and Care*, 178(7&8), 703-715.

Vandenbroeck, M.; Verschelden, G. & Boonaert, T. (2008) E-learning in a female low-status profession: The role of motivation, anxiety and social support in the learning divide. *Journal of Computer Assisted Learning*, 24, 181-190.

Vandenbroeck, M.; De Visscher, S.; Van Nuffel, K. & Ferla, J. (2008). Mothers? Search for Infant Child Care: The Dynamic Relation between Availability and Desirability in a Continental European Welfare State. *Early Childhood Research Quarterly*, 23(2) pp 245-258.

Vandenbroeck, M. & Peeters, J. (2008). Gender and professionalism: A critical analysis of overt and covert curricula. *Early Child Development and Care*, 178(7-8). 703-715.

Brougère, G. & Vandenbroeck, M. (2008) Novos paradigmas para a educação infantil. *Pátio Educação Infantil*, 18. 14-17.

Vandenbroeck, M. (2008). The challenge for early childhood education and care. In: Woodhead, M. & Brooker, E. (Eds.). *Early Childhood Education in Focus (3). Diversity and Young Children*. Milton Keynes: Open University. 23-32.

Vandenbroeck, M. (2008). Early Childhood Education and Poverty. In: Schronen, D. & Urbé, R. (eds.). *Socialalmanach 2008. Schwerpunkt Kinderarmut & Bildung*. Luxembourg: Caritas Service de recherche et Développement. 255-267.

Vandenbroeck, M. (2008) The challenge for early childhood education and care. In: Woodhead, M. & Brooker, E. (Eds.). *Early Childhood Education in Focus (3). Diversity and Young Children*. Milton Keynes: Open University. 26-33.

Workshops en debatten

Boudry, C., Age mixed, ONE Saint Hubert, 18 & 19 september 2008

Boudry, C., Ontvlambare vingers, Kiddodag ecce Ama 23 & 26 april 2008

Van Laere, K., Workshop thuisbegeleidersparlement over diversiteit in de werking, ontmoetingsdag thuisbegeleidingsdiensten Oost- en West-Vlaanderen, Gits, 14 oktober 2008.

BIJLAGE 1

STOP, Steunpunt en Trainingscentrum Opvoeding

De missie van het STOP-team is 'bijdragen aan vroegtijdige hulpverlening ten aanzien van gezinnen met kinderen met gedragsproblemen' en dit met respect voor ouders en vertrekkend vanuit hun hulpvraag.

De activiteiten die we ontwikkelen om deze missie na te streven zijn te vatten in vier groepen:

- hulpverlening,
- methodiekwikkeling en verspreiding,
- vorming hulpverleners, en
- beleidsbeïnvloeding.

Sinds 2007 is de coördinator van het STOP-team tegelijkertijd programmaleider voor de verspreiding van het STOP4-7 programma in Vlaanderen. Deze opdracht wordt gedeeld gedragen door het quasi voltallige team.

In dit jaarverslag zullen we per groep activiteiten aangeven wat er specifiek was voor 2008.

Een verandering in 2008 was dat we uitbreiding van middelen kregen. We konden hierdoor een personeelslid aanwerven voor 0,5 FTE.

Er is ook een gloednieuwe website aangemaakt (www.stop4-7.be) waarop alle geïnteresseerden terecht kunnen voor meer informatie rond het STOP4-7 programma.

1. Hulpverlening

We organiseren elk jaar opnieuw vier trainingsgroepen: twee in het voorjaar (Lokeren en Gent) en twee in het najaar (idem). In elke groep kunnen maximaal tien gezinnen geholpen worden. Het voorbije jaar betrof het in totaal 33 gezinnen.

We bereiken een heterogeen publiek: kansarme en kansrijke gezinnen, éénoudergezinnen, nieuw samengestelde en oorspronkelijke gezinnen, allochtone en autochtone gezinnen, jongens en meisjes. We willen dit ook bewust blijven nastreven. De ervaring heeft ons geleerd dat dit een meerwaarde heeft. Ouders worden benaderd als ouders – dat is wat hen bindt – en niet als bijvoorbeeld kansarme of Marokkaanse ouders.

2. Methodiekwikkeling en verspreiding

Naar aanleiding van het Globaal Plan (2006) van minister Vervotte wordt sinds begin 2007 in Vlaanderen de methodiek verspreid. In 2008 werden teams uit enkele CKG's uit West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant opgeleid. Zij verzorgen sinds april bijkomende trainingen op locaties in Brugge, Oostende, Roeselare, Vilvoorde en Leuven.

In 2008 ging ook een gezamenlijke studiedag door van alle STOP-teams in Vlaanderen en Nederland (Tilburg).

In 2008 werd een eerste fase van het onderzoek naar de effectiviteit van het programma in Vlaanderen afgerond. De resultaten zijn zeer bemoedigend en geven aanleiding tot optimisme.

3. Vorming van hulpverleners

Het hoofdbestanddeel van de gegeven vormingen zijn pedagogische studiedagen op basisscholen. We vinden dit een belangrijk aspect van onze werking: we zien scholen als een belangrijke partner in onze werking. We merken, zowel in positieve als negatieve zin, de grote invloed van de pedagogische vaardigheden van leerkrachten op 'onze' kinderen én ouders. Voor de Oost-Vlaamse CKG's werd een studiedag georganiseerd rond de STOP-methodiek. In het CKG te Evergem werd een vorming rond omgaan met agressie gegeven. Aan een thuisbegeleidingsdienst bijzondere jeugdbijstand werd een driedaagse opleiding rond oudertraining verzorgd.

In het kader van de verspreiding van de methodiek werd, zoals reeds vermeld, opleiding verzorgd voor teams uit West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. Er werd ook een team van het UCİKAP (kinderpsychiatrie UZ Gent).

Daarnaast werd een actieve bijdrage geleverd aan volgende studiedagen of congressen:

- Padua (26 tot 29 maart): Eusarf-congres
- Noordwijkerhout (24 september): symposium JORIK
- Tilburg (26 september): STOP-studiedag Nederland/Vlaanderen
- Brussel (28 november): symposium protocollering vanuit de Vlaamse Overheid

4. Beleidsbeïnvloeding

Door bij te dragen aan het symposium rond protocolleren, georganiseerd door de Vlaamse Overheid, hebben we getracht om te zorgen dat we op de kaart blijven staan bij het kabinet. Dit gebeurde ook door enkele overlegmomenten en door het indienen van een nieuw project 'LIFT', dat mogelijks in een nieuw Globaal Plan bis zou worden opgenomen.

Samenvatting

2008 was een vruchtbaar jaar: extra middelen, een nieuwe website, een degelijke hulpverlening naar ouders toe, verscheidene vormingsmomenten zowel in binnen- als buitenland en een goede relatie met het kabinet 'Welzijn'

Wim De Mey
Coördinator STOP-team

] Werkingsplan 2009 [

Expertisecentrum voor Opvoeding & Kinderopvang

VBJK is partner van Kind & Gezin

1

ADVIESVERLENING

Platform vernieuwde kinderopvang

Lokaal Overleg Gent

Expertengroep over taalontwikkeling en meertaligheid (nog op te starten in 2009)

Competentiebeleid kinderopvang

2

HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL

2. 1. De sociale functie van kinderopvang

'Training of the trainers' over 'kinderopvang met sociale functie'

Het concreet in praktijk brengen van toegankelijkheid en respect voor diversiteit als integraal deel van de kwaliteit van de dienstverlening is zeker nog geen realiteit voor de meeste kinderopvanginitiatieven in Vlaanderen en Brussel. Om kinderopvanginitiatieven hierin te ondersteunen werd de handleiding 'Kinderopvang met sociale functie' ontwikkeld binnen het ecce ama! project. Om die handleiding te dissemineren zal enerzijds sensibiliserende vorming voor trainers nodig zijn en anderzijds een begeleiding van die trainers (training-action-research of formation-recherche-action). We willen dit aanpakken door de ervaringen uit het vroegere Europese Leonardo-project IEDPE te combineren met de ervaringen uit het Brusselse project over de sociale functie en het ecce ama! project.

Doelstelling

Disseminatie van de visie die in de handleiding 'Kinderopvang met sociale functie' is ontwikkeld via een vormings- en begeleidingsaanbod voor pedagogische begeleiders (verantwoordelijken, trainers,...).

Proces

Het ontwikkelen van een 'training for trainers' samen met de partners van ecce ama!. Deze training staat open voor alle vormingswerkers die geïnteresseerd zijn mee te werken aan het vormingsaanbod Sociale Functie Kinderopvang dat Kind en Gezin in de verschillende provincies zal aanbieden. Het zal bestaan uit een inleidende training, die vormingswerkers moet toelaten hier zelf training over aan te bieden. Daarnaast wordt ook ondersteuning geboden aan vormingswerkers of pedagogisch begeleiders die hier zelf begeleidingsprojecten willen over opzetten.

Beoogd resultaat

- Eén of twee ToT-cursussen organiseren, naar gelang belangstelling.
- Een traject met maandelijkse intervisiebijeenkomsten met pedagogische begeleiders.

Projectcoördinatie: Veerle Vervae

Projectuitvoering: Veerle Vervae, Caroline Boudry, Katrien Van Laere

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Studiedag over proefprojecten CKO

Doelstelling

De resultaten van de proefprojecten dissemineren naar de gehele sector.

Proces

De proefprojecten worden in 2009 verlengd. In de loop van 2009 zullen in samenwerking met de projectbegeleiders CKO van Kind en Gezin de voornaamste resultaten zichtbaar gemaakt worden via gevarieerde media (website, brochure, eventueel korte films op YouTube). Op de conferentie zouden de medewerkers van succesvolle CKO's hun werking met behulp van deze audiovisuele en andere producten voorstellen.

Beoogd resultaat

Conferentie organiseren in najaar in samenwerking met begeleiders Kind en Gezin en actoren van de CKO's.

Projectcoördinatie: Veerle Vervaet

Projectuitvoering: Veerle Vervaet, Caroline Boudry, Katrien Van Laere

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Sociale functie van de kinderopvang, leren van elkaar

Doelstelling

Concrete ervaringen opbouwen inzake het dissemineren en implementeren van de visie die in de handleiding 'Kinderopvang met sociale functie' is ontwikkeld.

Deze ervaringen kunnen inspirerend zijn voor de CKO's of andere samenwerkingsverbanden in Vlaanderen.

Proces

Enkele jaren geleden begon in Brussel een bescheiden proefproject over kinderopvang voor nieuwkomers met drie vrijwillige kinderdagverblijven. Dat groeide stilaan uit tot een project waarbij een 30-tal verantwoordelijken van kinderdagverblijven stappenplannen uittekenden om een sociaal beleid vorm te geven. In 2008 werden de bijeenkomsten voortgezet om ontstane samenwerkingsverbanden zowel te verdiepen als te verbreden: 62 kinderdagverblijven, opgedeeld in zes regio's, werkten aan hun toegankelijkheid voor kansengroepen.

Deze snelle verbreding levert uiteraard ook specifieke uitdagingen op voor wat de verdieping van het project betreft. Tegelijk biedt dit een unieke proeftuin voor wat betreft het opzetten van bredere disseminatiestrategieën over de sociale functie van de kinderopvang in Vlaanderen. Daarom willen we dit project in 2009 verder zetten. De verantwoordelijken worden begeleid om binnen hun regio te werken aan een sociaal project, afgestemd op hun specifieke context. Tegelijk kunnen de teams ondersteund worden om de pedagogische uitdagingen die de grotere diversiteit in doelpubliek meebrengen, aan te gaan, zowel op het vlak van kinderbeleid als van ouderbeleid.

Beoogd resultaat

- De resultaten van deze intensieve begeleiding rond toegankelijkheid en sociale functie worden naar voor gebracht tijdens de conferentie over de CKO-proefprojecten (zie verder).

- De ervaringen van dit project worden aangewend in de ontwikkeling van de Training van trainers over de sociale functie (op punt stellen van begeleidingsmodellen, uittesten van methodieken).
- Minstens één artikel in 2009 voor kinderbegeleiders over een succesvol deelaspect van dit project (bvb. in KIDDO).
- Minstens één artikel in 2009 voor verantwoordelijken en/of trainers over het proces van dit project (bvb. Alert, Welwijs,...).
- Na afloop (2010): een artikel over de begeleidingsmodellen en de Training van trainers.

Projectcoördinatie: Veerle Vervaet

Projectuitvoering: Veerle Vervaet, Caroline Boudry, Katrien Van Laere

Financiering: Vlaamse Gemeenschapscommissie

2.2 Buitenschoolse opvang via netwerken

Doelstelling

Expertise inzake buurtgerichte buitenschoolse opvang ontwikkelen. Deze expertise kan inspirerend zijn voor CKO's of andere samenwerkingsverbanden in Vlaanderen en voor de implementatie van de sociale en pedagogische functie in de buitenschoolse opvang.

Proces

In 2002-2003 voerde VBJK in Brussel het XYZ-project uit, in opdracht van de VGC. In dit project werd er buurtgerichte buitenschoolse opvang uitgebouwd. Centraal stond het uitbouwen van buitenschoolse opvang via samenwerking met partners uit de buurt (bvb. jeugdwerk, sportdiensten, sociocultureel werk). De samenwerking had tot doel de kinderen actief te laten participeren in de buurt, de toegankelijkheid van de opvang (cfr. sociale functie) en het vrijetijdsaanbod te verhogen en een gevarieerd vrijetijdsaanbod voor kinderen te creëren. In 2009 zal er een nieuw project worden uitgevoerd met de bedoeling deze vorm van buurtgerichte buitenschoolse opvang verder te ontwikkelen.

In 2008 werd er een evaluatie gemaakt van de huidige praktijken van buurtgerichte buitenschoolse opvang: waar staan we? Wat werkt? Wat zijn de knelpunten? Begin 2009 zal er in samenwerking met het VGC een inspiratiedag worden georganiseerd waar de bevindingen uit de evaluatie worden besproken en ideeën kunnen worden uitgewisseld voor de verdere ontwikkeling van buurtgerichte buitenschoolse opvang. Deze inspiratiedag zal zich richten op initiatiefnemers BKO, maar eveneens op de belendende sectoren (brede school, jeugdwerk,...).

Vertrekkende van de evaluatie en de inspiratiedag, zullen we in 2009 de opstart van nieuwe projecten buurtgerichte buitenschoolse opvang ondersteunen.

Parallel hiermee willen we overleg plegen met Kind en Gezin over deze projecten en hun mogelijke verankering.

Beoogd resultaat

- De resultaten van de evaluatie en de begeleiding van de projecten buurtgerichte buitenschoolse kinderopvang naar voor brengen in de conferentie over de CKO's in het najaar.
- Minstens één publicatie voor begeleiders over een succesvol project van buurtgerichte buitenschoolse kinderopvang.
- Na afloop (2010): een publicatie over het creëren van een toegankelijk vrijetijdsaanbod voor kinderen via samenwerking; deze publicatie zal zich richten op het lokaal overleg kinderopvang en het lokaal sociaal beleid.

Projectcoördinatie: Katrien Van Laere
Projectuitvoering: Katrien Van Laere, Wendy De Weyer
Financiering: Vlaamse Gemeenschapscommissie

'Ontmoetingsplaatsen' voor kinderen en ouders

Doelstelling

Expertise ontwikkelen inzake 'ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders'.

Deze plekken voor kinderen en ouders vormen immers een interessante aanvulling op het huidige gezinsbeleid. In de sector kinderopvang zijn ze aanvullend omdat ze een plaats zijn waar ouders niet geacht worden hun kind aan anderen toe te vertrouwen, maar samen met professionelen en andere ouders de zorg voor kinderen opnemen. Ze worden daarnaast vaak gebruikt door mensen die geen gebruik maken van kinderopvang.

In de sector opvoedingsondersteuning zijn ze aanvullend omdat ze de nadruk leggen op informele sociale steun en eerder gemeenschapsvormend zijn. Doordat de relatie met een diverse groep ouders in een dergelijke ontmoetingsplaats anders (en wellicht intensiever) verloopt, kan er hier expertise worden ontwikkeld die vertaald kan worden naar het ouderbeleid in kinderopvang met een sociale functie.

Proces

In 2007 startten we in Brussel met het project Opvoeden in Brussel. In dit project werd onder andere een concept ontwikkeld voor ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders en werd prospectie uitgevoerd naar de oprichting van één of meerdere ontmoetingsplaatsen in samenwerking met de voorschoolse kinderopvang. In 2008 werd de start van een ontmoetingsplaats gelinkt aan het kinderdagverblijf Mini-Mabo voorbereid en de opstart van een tweede ontmoetingsplaats verder onderzocht. In 2009 zal de eerste ontmoetingsplaats geopend worden. VBJK ondersteunt dit proces via participatie aan de Raad van Bestuur van de vzw Opvoeden in Brussel. Daarnaast zullen we in 2009 mee instaan voor de training van de medewerkers.

Op Vlaams niveau organiseert VBJK het netwerk Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders. Sinds april 2007 komen inrichters van Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders in Vlaanderen en beleidsmedewerkers van stedelijke overheden samen in het Netwerk Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders. Dit netwerk heeft de volgende doelstellingen:

- kennismaken met elkaars visie en werking,
- inhoudelijke discussie en reflectie over visie, praktijk en positie van Ontmoetingsplaatsen faciliteren,
- de Ontmoetingsplaatsen als werkvorm meer zichtbaar maken.

In 2008 werd er gewerkt aan een discussietekst die, rekening houdend met de diversiteit van de verschillende werkpraktijken, de gemeenschappelijke noemer in de visie en praktijk van de Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders expliciteert. In 2009 willen we een aantal vragen met betrekking tot de Ontmoetingsplaatsen verder uitdiepen, met name de relatie tussen Ontmoetingsplaatsen en kinderopvang en werken met diversiteit (zowel socioculturele diversiteit als gender) in de ontmoetingsplaatsen.

Beoogd resultaat

- Het concept van ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders in Brussel in samenwerking met partners operationaliseren.
- Expertise ontwikkelen inzake ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders.
- Minstens één artikel in een tijdschrift voor de kinderopvang over een succesvol initiatief.
- Minstens één artikel in een tijdschrift met een breed bereik in het welzijnswerk.
- In de loop van 2010: een publicatie over het samenwerken met ouders die ook voor de kinderopvang relevant is.

Projectverantwoordelijken:

- Participatie Raad van Bestuur vzw Opvoeden in Brussel: Veerle Vervaet (voorjaar 2009) - Sandra Van der Mespel (najaar 2009),
- Training van de medewerkers van vzw Opvoeden in Brussel: Katelijne De Brabandere (VCOK) en Caroline Boudry,
- Netwerk voorzitten: Michel Vandenbroeck (voorjaar 2009) - Sandra Van der Mespel (najaar 2009)

Financiering: Vlaamse Gemeenschapscommissie, Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

2.3 Voorzieningen toegankelijk maken voor vaders

Doelstelling

De vaders meer betrekken bij de opvoeding van hun jonge kinderen door de voorzieningen voor jonge kinderen meer vadvriendelijk te maken.

Proces

Binnen het ECCE AMA project werd een handleiding geproduceerd om voorzieningen meer open te stellen voor vaders. Deze handleiding werd goed onthaald door de vadergroepen die binnen Vlaanderen en Brussel actief zijn. Velen onder hen verrichten baanbrekend werk met kwetsbare vaders, allochtone en/of kansarme vaders. Deze groepen hebben nood aan contacten met elkaar en aan ondersteuning. In samenwerking met de dienst Preventieve gezinsondersteuning van Kind en Gezin en met de afdeling Opvoeding van het VCOK willen we een treffen organiseren voor de verschillende vadergroepen.

Beoogd resultaat

- Overzicht van de bestaande materialen en initiatieven inzake het betrekken van en werken met vaders.
- In het najaar van 2009 een samenkomst organiseren voor vadergroepen en medewerkers van voorzieningen die met ouders werken.

Projectcoördinatie: Jan Peeters

Projectuitvoering: Jan Peeters, Ellen Rutgeerts (VCOK)

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

3

COMPETENTIEBELEID VOOR DE BEGELEIDERS

Professionalisering onthaalouders (aangesloten bij dienst en zelfstandige)

Doelstelling

Dienstverantwoordelijken en trainers leermiddelen aanreiken om uitgaande van het competentieprofiel onthaalouders een opleidings- en begeleidingstraject uit te stippelen dat kansen biedt op kwalificatieverhoging.

Proces

In 2009 zullen we de resultaten van doelstelling 1 van het ecce ama! project dissemineren en/of verder uitwerken. We onderscheiden drie acties:

1. Disseminatie van de initiatie cursus computer en internet voor onthaalouders:

In het ecce ama! project werd een vormingspakket ontwikkeld voor vormingscentra en diensten voor onthaalouders die een initiatie cursus computer en internet voor onthaalouders willen organiseren. In 2009 zullen acties worden ondernomen om aan het materiaal bekendheid te geven.

2. Disseminatie van het selectie-instrument voor onthaalouders via een training voor dienstverantwoordelijken:

In het ecce ama! project werd een selectie-instrument ontwikkeld om als dienstverantwoordelijke van een DOG (dienst voor onthaalouders) 'action competences' van kandidaat-onthaalouders in kaart te brengen. In 2009 zal in samenwerking met Kind en Gezin en VCOK een training voor dienstverantwoordelijken over het selectieproces en in het bijzonder de toepassing van het selectie-instrument worden aangeboden.

3. Verder uitwerken van een opleiding voor onthaalouders

In samenwerking met diensten voor onthaalouders, vormingscentra en het volwassenenonderwijs verder vorm geven aan een opleiding voor onthaalouders waarin de leermiddelen ontwikkeld in het ecce ama! project worden ingezet. We willen dat deze opleiding kansen biedt op kwalificatieverhoging. Daarom zullen we in samenwerking met het volwassenenonderwijs onderzoeken of het mogelijk is vrijstellingen voor de opleiding 'begeleiders in de kinderopvang' toe te kennen aan onthaalouders die de opleiding succesvol doorlopen hebben. Daarnaast zal via proeftuinen onderzocht worden hoe deze opleiding in praktijk kan worden gerealiseerd.

Tegelijkertijd moet de structurele verankering van de online leeromgeving (www.onthaalouderacademie.be) verder onderzocht worden zodat een goede werking van deze leeromgeving in de toekomst kan worden gegarandeerd.

Beoogd resultaat

- De initiatie cursus computer en internet voor onthaalouders is bekend bij vormingscentra en dienstverantwoordelijken.

- Er is een training voor dienstverantwoordelijken over het selectieproces en in het bijzonder de toepassing van het selectie-instrument.
- De opleiding voor onthaalouders staat inhoudelijk op punt en wordt uitgetest in diverse proeftuinen (streefdoel: 3 proeftuinen waaraan zowel aangesloten als zelfstandige onthaalouders participeren).

Projectcoördinatie: Jan Peeters (voorjaar 2009) – Sandra Van der Mespel (najaar 2009)

Projectuitvoering: Jan Peeters, Wendy De Weyer, Sylvie Demeyer, Jef Scheirlinck (VCOK) (selectie-instrument)

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Een audiovisuele geschiedenis van de kinderopvang

Doelstelling

Lesmateriaal ontwikkelen voor de leerlingen van de opleiding Kinderzorg die de recente geschiedenis van de kinderopvang voor beroepsschoolleerlingen op een begrijpbare en toegankelijke manier in beeld brengt om tot reflectie over de veranderende professionaliteit in hun beroep te komen.

Proces

De video-installatie '**Een videoreis doorheen de tijd: Onthaalouders en begeleiders over hun beroep**' die op de ecce ama! conferentie en de KIDDO-dag werd vertoond bevat interessante interviews die de geschiedenis van de kinderopvang van de jaren zeventig tot nu in beeld brengen. Op basis van de video-opnamen zullen we een DVD maken. Bij de DVD zal een brochure uitgegeven worden die als handleiding voor de student en de leraar dienst doet.

Beoogd resultaat

Najaar 2009 dit product voorbereiden zodat het in 2010 uitgegeven kan worden via een uitgever.

Projectcoördinator: Jan Peeters

Projectuitvoering: Benedikte Van Eeghem, Jan Peeters

Financiering: Bernard van Leer Foundation, Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Ontwikkelen van competenties bij begeleiders in een context van diversiteit

Doelstelling

De specifieke kernkwaliteiten die nodig zijn om in een context van diversiteit te werken, in samenwerking met actors of change zichtbaar maken.

Proces

Binnen het DECET-netwerk wordt een onderzoek opgezet naar de actiegerichte competenties die nodig zijn bij het omgaan met diversiteit in kinderopvanginitiatieven. Welke competenties en vaardigheden hebben begeleiders in de kinderopvang nodig om te

werken met de bestaande diversiteit van kinderen en ouders (bijv. gezinnen verschillend in samenstelling, gezinnen van verschillende etnisch culturele achtergronden,...)? Welke competenties en vaardigheden hebben begeleiders in de kinderopvang nodig om te werken met de bestaande diversiteit binnen het eigen team (bijv. mannelijke begeleiders)? Speciale aandacht gaat naar het gendersensitief maken van het beroep: hoe kunnen we meer mannen opleiden voor een job in de kinderopvang? Aan de hand van vragenlijsten worden praktijkwerkers die ervaring hebben met een diversiteitsbewuste aanpak, uit zeven Europese landen (Frankrijk, Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Servië en Spanje, Marokko en Mexico) bevestigd. VBJK heeft voor anderhalf jaar de leiding van deze werkgroep.

De resultaten van dit project worden ook ingebracht in de Joint Learning Initiative on Children and Ethnic Division (JLICED), een globaal actieplan dat van 2008 tot 2010 de wetenschappelijke kennis en ervaringen in kaart brengt om via voorschoolse opvoeding de etnische segregatie tegen te gaan (zie verder).

Beoogd resultaat

- Publicatie voorbereiden die bruikbaar is in begeleidingen, in service training en de opleiding in het dagonderwijs en het volwassenenonderwijs.
- Tegen de zomer 2010 zal dit tevens leiden tot een internationale publicatie door de JLICED.

Projectcoördinatie: Jan Peeters

Projectuitvoering: Jan Peeters, Katrien Van Laere

Financiering: Bernard van Leer Foundation (onkosten), partnerschapsakkoord Kind en Gezin (lonen)

Zig-Zag: het aanleren van actiegerichte competenties (reflective practitioner) via pedagogische documentatie

Doelstelling

Expertise opbouwen inzake het ontwikkelen van reflectieve competenties door de pedagogische praktijk in de kinderopvang zichtbaar en bespreekbaar te maken (pedagogische documentatie). Het professionele team, maar ook kinderen en ouders zijn actieve participanten in dit proces.

Proces

Dit project bouwt verder op het project kunstzinnige vorming, en op doelstelling 2 binnen *ecce ama!* (Ontvlambare Vingers). De Noord-Italiaanse methodiek van documenteren en de principes van respectvol omgaan met diversiteit vormen belangrijke inspiratiebronnen in het project. In een beperkt aantal proeftuinen zal verder gewerkt worden rond documenteren en werken rond diversiteit, via een analyse van de praktijk als een vorm van werkplekleren.

Beoogd resultaat

- Er worden meerdere proeftuinen voorbereid en/of opgestart. Het streefdoel is drie diverse proeftuinen, m.n. een gesubsidieerd kinderdagverblijf (de Knuffelboom), een dienst voor onthaalouders en een zelfstandig kinderdagverblijf.
- Eind 2009: overleg met dienstverantwoordelijken, vormingsmedewerkers en opleidingsverstrekkers over een gepaste disseminatiestrategie.
- 2010: resultaten zichtbaar maken via gevarieerde media.

Projectcoördinatie: Jan Peeters
Projectuitvoering: Caroline Boudry

Financiering:

- Vzw Kinderdagverblijf de Knuffelboom voor begeleiding de Knuffelboom,
- NMBS voor begeleiding zelfstandig kinderdagverblijf (indien middelen worden goedgekeurd),
- Partnerschapsakkoord voor begeleiding dienst voor onthaalouders

Taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang

Doelstelling

Expertise en inspirerende praktijkvoorbeelden inzake taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang ter beschikking stellen.

Proces

In 2008 werd de literatuur inzake taalverwerving en de rol van kinderopvang verkend en een netwerk uitgebouwd van personen en organisaties die in Vlaanderen hieromtrent expertise hebben. Dit resulteerde o.a. in een DVD over taalverwerving en taalbeleid in kinderopvang. Voorjaar 2009 zal de DVD worden afgewerkt. Daarnaast zullen we in 2009 in samenwerking met diverse partners (VGC, K&G, Centrum voor Taal en Onderwijs, Steunpunt Diversiteit en Leren) acties ondernemen om de DVD te verspreiden en expertise en inspirerende praktijkvoorbeelden inzake taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang te verspreiden.

Beoogd resultaat

- DVD verspreiden
- Via website achtergrondinformatie inzake taalverwerving en taalbeleid ter beschikking stellen
- KIDDO dag over taalverwerving en taalbeleid
- Artikelenreeks in KIDDO
- Studiedag voor beleidsverantwoordelijken en leidinggevenden in najaar

Projectcoördinatie: Caroline Boudry (voorjaar 2009) – Sandra Van der Mespel (najaar 2009)

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Benedikte Van Eeghem, Sandra Van der Mespel

Financiering:

Vlaamse Gemeenschapscommissie, Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

KIDDO-dag

Doelstelling

Begeleiders van jonge kinderen ideeën aanreiken over hoe ze via een rijk taalaanbod en een goede taalomgeving de taalontwikkeling bij baby's en peuters kunnen ondersteunen. Er zal ook aandacht worden besteed aan meertaligheid, het taalbeleid en de samenwerking met ouders.

Proces

Twee studiedagen organiseren: 4 juni in Gent (Het Pand) en 6 juni in Brussel (Kind en Gezin Academie)

Beoogd resultaat

We verwachten 150 deelnemers op beide studiedagen

Projectcoördinator: Caroline Boudry

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Wendy De Weyer, Veroniek Willaert

Opleiding Kinderzorg en Hoger Beroepsonderwijs

Doelstelling

De initiële opleiding aanpassen aan de noden van de kinderopvang

Proces

Binnen het ecce ama! project werd een studie opgezet over de professionaliteit van de beroepen voor jonge kinderen. Hieruit bleek dat de opleiding Kinderzorg (zevende jaar beroepsonderwijs) haar meerwaarde onvoldoende heeft kunnen bewijzen, waardoor Vlaanderen in een proces van deprofessionalisering is terecht gekomen. VBJK wil daarom actief meewerken aan projecten en acties die tot doel hebben de kwaliteit van de initiële opleiding te optimaliseren.

De discussie over het Hoger Beroepsonderwijs zal op de voet gevolgd worden, zoals ook de manier waarop het nieuwe leerplan van het volwassenenonderwijs zal geïmplementeerd worden.

VBJK zal o.m. participeren in een project van de VLOR binnen het GO!, waarbij het hoofddaccent van het projectvoorstel wordt gelegd op oriëntering, heroriëntering en begeleiding van leerlingen in de brede zin. Om dit concreet vorm te geven wordt het thema van "professionalisering van de kinderopvang" gebruikt als voorbeeld voor het inhoudelijke en methodisch afstemmen van de verschillende onderwijsniveaus in een opgaande competentievergroting, gekoppeld aan de onderwijsniveaus, en op die manier de groeikansen van een leerling in kaart te brengen. Het moet een leidraad vormen voor het uitstippelen van hun leerloopbaan. Daartoe worden acties voorgesteld op niveau van competentiedenken.

Beoogd resultaat

Participeren aan de discussies rond het Hoger Beroepsonderwijs en de implementatie van het leerplan in het volwassenenonderwijs.

Projectuitvoering: Jan Peeters

Financiering: VLOR, Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Kinderopvang in het Hoger Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het Hoger Onderwijs zodat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang.

Proces

Postbacheloropleidingen ondersteunen door het geven van lessen en het zetelen in adviesgroepen in Gent en Antwerpen. Daarnaast zal de discussie over de toekomst van de postbacheloropleiding worden opgevolgd.

Beoogd resultaat

Er gaat een Postbacheloropleiding Verantwoordelijke Kinderopvang door in Gent en Antwerpen.

Projectuitvoering: Jan Peeters

Financiering: Hogescholen en VCOK

Kinderopvang in het Universitair Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het Universitair Onderwijs zodat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang en zodat kinderopvang erkend raakt als onderzoeksterrein.

Proces

De vakgroep Sociale Agogiek heeft een vak 'Kinderzorg' ingeschreven in het leerplan van de 'Master Social Work'. Daarnaast wordt het thema kinderopvang ook verankerd in andere curricula (o. m. Gezinspedagogiek en Professionaliteit aan de UGent) en door een bijdrage te leveren aan het handboek voor historische pedagogiek, dat gebruikt wordt aan de KULeuven, de VU Brussel en de UGent.

Beoogd resultaat

Het vak Kinderzorg wordt voor de vijfde maal gegeven in 2009.

Enkele masterproeven (theses) onderzoeken aspecten van de professionalisering bij onthaalouders. Indien deze masterproeven interessante resultaten opleveren, worden zij gedissemineerd via artikels in KIDDO en via overleg met de partners van de betreffende projecten.

Projectcoördinatie en -uitvoering: Michel Vandebroek

Financiering: Universiteit Gent, Vakgroep Sociale Agogiek

Joint Learning Initiative on Children and Ethnic Divisions

Op initiatief van prof. Paul Connolly en Tony Gallagher (Queens University, Belfast), werd een globaal netwerk opgericht om in een eerste fase (2008-2010) de kennis en ervaringen in kaart te brengen van hoe de voorschoolse opvoeding kan bijdragen tot het reduceren van etnische segregatie. In een tweede fase (vanaf 2010) zal dit gebruikt worden om voorschoolse projecten te ondersteunen in vijf regio's.

Om dit te bereiken worden zes Learning Groups opgericht, telkens gecoördineerd door een expert in het Noorden en één in het Zuiden. Voor de Learning Group on Program Development in Contexts of Ethnic Segregation zal het VBJK dit opnemen, i.s.m. prof. Ileana Seda-Santana (Univ. Mexico).

Proces

Een groep van 10-12 experts bij elkaar brengen, met zorg voor een goed evenwicht tussen Noord en Zuid, academische en terreinkennis in verschillende continenten. De Learning Group zal in 2009 één working paper afleveren, op basis van een analyse van "examples of good practice" wereldwijd. Binnen deze cases zullen "agents of change" geïnterviewd worden over welke competenties nodig zijn om dergelijk projecten succesvol op te zetten. Die informatie wordt samengebracht met de informatie van het project binnen het DECET netwerk in een tweede working paper in mei 2010.

Beoogd resultaat

- Een working paper over succesfactoren bij het opzetten van voorschoolse projecten in contexten van etnische segregatie.
- Een internationale studiedag over dit thema in april 2009 aan de Universiteit Gent.
- Een tweede working paper in mei 2010.
- Inbreng van deze expertise op een afsluitend congres in Mei 2010 (Indonesië).

Projectcoördinatie en uitvoering: Michel Vandenbroeck

Financiering: Bernard Van Leer Foundation, Atlantis Foundation, Queens University, Universiteit Gent

4

EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG

KIDDO, het pedagogisch tijdschrift voor de kinderopvang

Doelstelling

KIDDO richt zich in 2009 in de eerste plaats tot begeleid(st)ers en leidinggevend(en) in de kinderopvang. Het blad heeft opnieuw bijzondere aandacht voor pedagogiek én praktijk. Via verhelderende en verdiepende artikels en reportages wil KIDDO good practice zichtbaar maken voor iedereen die van ver of dicht betrokken is bij de kinderopvang.

Proces

KIDDO verschijnt acht keer en bouwt ook dit jaar verder op het bestaande concept, dat zijn slagkracht al heeft bewezen. De lezer krijgt een mix van interviews, reportages en activiteitenpagina's aangeboden. Het blad blijft speels van uitzicht. In overleg met de vormgeefster van SWP brengen we hier en daar nieuwe grafische accenten aan, die de aantrekkingskracht van KIDDO nog moeten verhogen. Bestaande rubrieken, zoals de nieuwspagina's, krijgen een grondige restyling. We bekijken de mogelijkheid om ze compacter, gevatte(r) te maken. In overleg met SWP werden een aantal nieuwe rubrieken ingevoerd, die kinderen zelf geregeld aan het woord laten. Ook de visie van experts ter zake krijgt geregeld een plek in het blad, om te garanderen dat elk artikel meerdere visies omtrent een thema belicht.

Beoogd resultaat

8 maal per jaar een tijdschrift uitgeven van 40 à 44 pagina's in full color.

Projectcoördinatie: Benedikte Van Eeghem (voorjaar 2009) – Sandra Van der Mespel (najaar 2009)

Projectuitvoering: Benedikte Van Eeghem, Caroline Boudry, Katrien Van Laere

Financiering: SWP (redactionele uitgaven); partnerschapsakkoord Kind en Gezin (lonen)

Children in Europe / Kinderen in Europa

Doelstelling

Voorzieningen voor jonge kinderen in Europa binnen een thematisch kader belichten, en voorstellen aan de betrokken partnerlanden.

Proces

VBJK zal opnieuw twee nummers uitgeven van Kinderen in Europa. Sinds 2008 is Kinderen in Europa het resultaat van een samenwerking tussen VBJK en het Nederlandse Childcare International (CCI). De geldende afspraak is dat de vertaling van de Engelse teksten bij VBJK gebeurt, en dat CCI de eindredactie van de teksten opneemt, mits kortsluiting met een medewerker van VBJK. CCI coördineert ook het lay-outproces. De uitgave van het tijdschrift is in handen van de Duitse partner Verlag Das Netz.

Beoogd resultaat

Twee uitgaven in 2009.

Projectcoördinatie: Jan Peeters

Projectuitvoerders: Jan Peeters, Benedikte Van Eeghem

Financiering: Van Leer Foundation, partnerschapsakkoord Kind en Gezin